

OAS | DTOC

Department against Transnational Organized Crime

OP HET SPOOR VAN CLANDESTIENE
GOUDOPBRENGSTEN: VERSTERKING
VAN DE STRIJD TEGEN CLANDESTIENE
MIJNBOUWPRAKTIJKEN

SURINAME

OAS Cataloging-in-Publication Data

Organization of American States. Secretariat for Multidimensional Security. Department against Transnational Organized Crime.

Op het spoor van clandestiene goudopbrengsten: Versterking van de strijd tegen clandestiene mijnbouwpraktijken. Casus Suriname.

v. ; cm. (OAS. Official records; OEA/Ser.D /XXV.23)

ISBN 978-0-8270-7629-7

1. Money laundering. 2. Gold mines and mining--Corrupt practices. 3. Mineral industries--Corrupt practices. 4. Organized crime. 5. Transnational crime. I. Title. II. Series. OEA/Ser.D/XXV.23

Maart, 2023.

OAS|DTCO

Department against Transnational Organized Crime (DTCO)
Organization of American States (OAS)

**OP HET SPOOR VAN
CLANDESTIENE
GOUDOPBRENGSTEN:
VERSTERKING VAN DE STRIJD
TEGEN CLANDESTIENE
MIJNBOUWPRAKTIJKEN**

Casus Suriname

INHOUDSOPGAVE

FIGUREN.....	5
TABELLEN.....	6
AFKORTINGEN EN ACRONIEMEN.....	7
WOORDENLIJST.....	10
PROLOOG.....	11
INTRODUCTIE.....	15
WETTELIJK EN BELEIDSKADER.....	18
DE GOUD TOELEVERINGSKETEN IN SURINAME.....	27
Mijnbouwvergunningen.....	27
Verwerking in de mijnbouwsector.....	29
<i>Gebruik van kwik in het goudwinningsproces</i>	29
Raffinage.....	31
Aangifte en aankoop.....	32
Export.....	34

DATA-ANALYSE VAN DE GOUDMIJNSECTOR.....	35
Goudproductie.....	35
Gegevens van de beroepsbevolking in de mijnbouwsector.....	39
Buitenlandse handel in- en uitvoer van goud.....	40
De bijdrage van de grootschalige goudmijnbouw bedrijven in Suriname.....	43
Goudproductie versus goudexport.....	43
Import van kwik in de goudsector.....	45
SURINAME'S UITDAGINGEN OP HET GEBIED VAN CLANDESTIENE GOUDWINNINGSPRAKTIJKEN.....	46
Waarschuwingssignalen.....	47
CONCLUSIES.....	54
BRONVERMELDING.....	56

FIGUREN

FIGUUR 1: CATEGORIEËN VOOR MIJNBOUWRECHTEN (BRON: INTERGOVERNMENTAL FORUM ON MINING, MINERALS, METALS AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT).....	28
FIGUUR 2: CLANDESTIENE KWIKHANDELROUTES IN SURINAME (BRON: BARBARA HENDUS, ET AL., 2016).....	30
FIGUUR 3: SURINAAMSE GOUDPRODUCTIE STATISTIEKEN VAN 2012 TOT 2021* IN KG (BRON: OVERHEID VAN SURINAME, 2019 EN 2020 EN *CENTRALE BANK VAN SURINAME).....	37
FIGUUR 4: GROOTSCHALIGE GOUDWINNING VS. KLEINSCHALIGE GOUDWINNING PRODUCTIESTATISTIEKEN IN SURINAME IN KG (BRON: OVERHEID VAN SURINAME, 2019 & 2020 EN *CENTRALE BANK VAN SURINAME).....	37
FIGUUR 5: GOUDMIJNEN, ZONES EN RESERVES IN SURINAME (BRON: KIOE-A-SEN ET. AL, 2016).....	38
FIGUUR 6: SURINAME GOUD EXPORT VAN 2012 TOT 2020 (BRON: UN COMTRADE).....	41

FIGUUR 7: OVERZICHT VAN DE INVOER VAN GOUD UIT SURINAME IN DE JAREN 2012 TOT 2020 (BRON: UN COMTRADE)	42
--	-----------

FIGUUR 8: GOUDPRODUCTIE (BRON: OVERHEID VAN SURINAME, 2019 &2020 EN *CENTRALE BANK VAN SURINAME) VS. GOUDEXPORT (BRON: UN COMTRADE)	44
--	-----------

TABELLEN

TABEL 1: OVERZICHT SURINAAMSE GOUDPRODUCTIESTATISTIEKEN VAN 2012 TOT 2021 (BRON: OVERHEID VAN SURINAME, 2019 EN 2020 EN *CENTRALE BANK VAN SURINAME)	36
---	-----------

Afkortingen en acroniemen

A.B.	Algemeen Besluit (General Decree)
AML/ML	Anti-Money Laundering/Money Laundering (Bestrijding van het witwassen/witwassen van geld)
AKG/AKM	Ambachtelijke en Kleinschalige Goudwinning/ Ambachtelijke en Kleinschalige Mijnbouw
CBvS	Centrale Bank van Suriname
CFT/FT	Counter Financing Terrorism/Financing Terrorism (Bestrijding van Terrorismedefinanciering/Terrorismedefinanciering)
DNFBPs	Designated Non-Financial Business and Professions (Aangewezen niet-financiële ondernemingen en beroepen)
EITI	Extractive Industry Transparency Initiative (Initiatief voor transparantie van de Winningsindustrie)
FCB	Foreign Currency Board (Deviezencommissie Dc)
FIU Suriname	Financial Intelligence Unit Suriname (Financiële Inlichtingeneenheid Suriname)
FPIC	Free Prior Informed Consent (Vrije Voorafgaande Geïnformeerde Toestemming)
G.B.	Gouvernementsblad (Staatsblad)
GMD	Geologisch Mijnbouwkundige Dienst
OvS	Overheid van Suriname
IISD	International Institute for Sustainable Development (Internationaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling)

KPS	Korps Politie Suriname
KSMH	Kaloti Suriname Mint House
LBMA	Londen Bullion Market Association
GM	Grootschalige Mijnbouw
MER	Milieueffectenrapportage (Environmental Impact Assessment)
MIA	Minamata Initial Assessment (Minamata Initiële Beoordeling)
MNH	Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen
MOT	Meldpunt Ongebruikelijke Transacties
MSG	Multi-Stakeholder Groep
NA	Nationaal Actieplan
NIMOS	Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname
NRA	Nationaal Risico Assessment
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling)
OKGS	Ordering Kleinschalige Goudsector
PPP	Privaat-Publieke Partnerschap
RBA	Risk Based Approach (Risicogebaseerde aanpak)
RGM	Rosebel Gold Mines N.V.
S.B.	Staatsbesluit
SCSD	Suriname Competitiveness and Sector Diversification

VAE	Verenigde Arabische Emiraten
UJV	Unincorporated Joint Venture (Joint Venture zonder rechtspersoonlijkheid)
UOKGS	Unit Ordening Kleinschalige Goudsector
WGC	World Gold Council (Wereld Goud Raad)

Woordenlijst

Inheemse bevolking	Verschillende sociale en culturele groepen die collectieve voorouderlijke banden delen met de landen en natuurlijke hulpbronnen waar ze wonen of die ze bezetten, of waaruit ze zijn verdreven. ¹
Garimpeiro	Kleinschalige goudelver afkomstig uit Brazilië
Marrons	Tribale mensen van Afrikaanse afkomst; de afstammelingen van personen die aan de slavernij ontsnapt en onafhankelijke tribale gemeenschappen stichtten in het beboste binnenland van Suriname. ²

---

1 <https://www.worldbank.org/en/topic/indigenouspeoples>

2 <https://minorityrights.org/minorities/maroons/>

PROLOOG

In de afgelopen decennia heeft het globaliseringsproces het bereik van transnationale georganiseerde misdaad en clandestiene financiering vergroot. Criminele syndicaten hebben zwarte markten aangewakkerd voor voedingsmiddelen, water, huisvesting, technologie en, als gevolg van de aanhoudende COVID-19 pandemie, in toenemende mate voor nepmedicijnen, enz. De inkomsten voor deze criminele syndicaten blijven groeien, omdat deze clandestiene markten blijven groeien.

Veel staten in de Amerika's hebben moeten worstelen met de kwestie van illegale mijnbouw en meerdere gerelateerde criminele manifestaties. In Colombia behoren illegale gewapende groepen tot de grootste producenten en exporteurs van illegaal goud, coltan, wolfram en cocaïne. In Peru hebben criminele syndicaten (waaronder Mexicaanse en Colombiaanse drugskartels) de grote goudreserves van het land uitgebuit om hun internationale criminele activiteiten te financieren. In Frans-Guyana en Suriname zijn uitgebreide netwerken van dwangarbeid en kinderarbeid verbonden met binnenlandse illegale goudmarkten. Seksuele slavernij is ook gemeengoed in de illegale mijnsteden, ingehuurd door criminele groepen voor de mijnwerkers. Tot slaaf gemaakte personen in illegale mijnbouwregio's zijn heel vaak migrerende werknemers of armere inwoners, die werken om schulden af te lossen, of gelokt zijn door beloften van hogere lonen en voordelen voor hun families en gemeenschappen - en velen keren vaak niet terug.

Criminele syndicaten, hoewel ze het goud vaak zelf produceren via illegale vergunningen, persen ook kleinschalige mijnbouwbedrijven en mijnwerkers af om hun goud te produceren. Het illegale goud wordt niet alleen verkocht op binnenlandse en regionale markten, maar ook verscheept naar de Verenigde Staten, Canada en Europese markten. Deze uitbreiding van illegale mijnbouw - vooral illegale goudwinning - heeft gemeenschappen vernietigd en ontheemd, schone waterbronnen vervuild en omgevingen en ecosystemen verwoest.

Dit complexe fenomeen maakt deel uit van een toenemende grote illegale goudmarkt in Latijns-Amerika, en dit wordt weerspiegeld in het toenemende percentage van de goudreserves van deze landen, die illegaal worden ingekocht.

Bij de vervolging van dit misdrijf, wordt het nuttig geacht om een analyse en diagnose van het fenomeen in elk getroffen land uit te voeren vanuit verschillende aspecten en op een landspecifieke manier, maar zonder daarbij overeenkomsten en patronen op regionaal niveau uit het oog te verliezen. Dit is wat we doen binnen het Department Against Transnational Organized Crime van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS-DTOC) in het kader van het illegale mijnbouwproject genaamd *“Op het spoor van illegale goudopbrengsten: versterking van de strijd tegen clandestiene mijnbouwfinanciën.”*

Illegale goudwinning is ook zeer doordrongen in Suriname, dat net als zijn burens voor grote uitdagingen staat bij het aanpakken van activiteiten, die worden uitgevoerd door de betrokken criminele groepen.

Volgens onze bevindingen blijft illegale mijnbouw een van de meest voorkomende en snelste manieren voor criminele syndicaten om geld te witwassen, omdat er nog steeds veel vraag naar is en onvoldoende gereguleerd is. De mijnwerkers worden vaak afgeperst door criminele groepen, en om hun bedrijven te laten overleven, betalen ze aanzienlijke bedragen of worden ze gedwongen om deel te nemen aan illegale activiteiten onder dreiging van geweld. Vaak, maar niet altijd, wordt een deel van de gewonnen en getransformeerde mineralen gestolen door de toezichthoudende criminele groepen.

De uitdagingen die voortvloeien uit de goudsmokkel en belastingontduiking maken het nog belangrijker om de mechanismen voor het toezichthouden op en de bestrijding van Money Laundering en Terrorism Financing (ML/FT) in Suriname te versterken.

Er is een aanzienlijk toezichtstelsel voor deze industrieën, hoewel corruptie en systemische problemen nog steeds aanwezig zijn. Dit toezichtstelsel omvat het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen; de Commissie Ordening Goudsector (OGS); het Ministerie van Arbeid; het Ministerie van Justitie en Politie; de Belastingdienst; de Financial Intelligence Unit; en andere instanties die zich dagelijks bezighouden met de problematiek van illegale mijnbouw in Suriname en die ook hebben bijgedragen aan dit onderzoek.

Als gevolg hiervan, vertrouwen wij erop dat deze nationale diagnose zal dienen als een nuttige input voor de Surinaamse Overheid en andere bevoegde instanties, die verantwoordelijk zijn voor het formuleren van strategieën en Overheidsbeleid tegen de acties van de georganiseerde misdaad, die zich bezighoudt met illegale mijnbouw en de daarmee samenhangende criminele praktijken.

De OAS-DTOC is in staat om waardevolle expertise en aanbevelingen te leveren voor effectieve regulering van de mijnbouwsector in Suriname en de bredere regio om illegale mijnbouw en gerelateerde criminele praktijken te helpen bestrijden.

We zijn in het bijzonder dankbaar voor de steun van de Surinaamse autoriteiten - waaronder de Missie van Suriname bij de OAS; het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen; en de Financial Intelligence Unit (MOT) - en herinneren eraan dat de OAS DTOC zich inzet om de Overheid van Suriname te helpen illegale mijnbouw in het land te bestrijden.

Gaston Schulmeister

Directeur

Department Against Transnational Organized Crime

Secretariat for Multidimensional Security

Organization of American States

INTRODUCTIE

Suriname is een mineraalrijk land waarvan de mijnbouwproducten aluminiumoxide, bauxiet, olie en goud omvatten.³ In 2022 waren mijnbouwproducten goed voor ongeveer 90% van de totale export van Suriname. Het land heeft een lange geschiedenis van goudproductie, te beginnen met kleinschalige ambachtelijke winning en grote open-pit goudmijnactiviteiten die zich in de loop der jaren hebben ontwikkeld (zowel op middelgrote als op grote schaal). De twee grootste multinationals die nu in Suriname actief zijn, zijn het Canadese IAMGOLD en Newmont Corporation van de Verenigde Staten.⁴ Goud is al meer dan een eeuw een belangrijk economische middel voor Suriname. De goudexport piekte rond 1905 en nam steil af gedurende het grootste deel van de eeuw⁵, totdat de goudproductie in de jaren 1990 weer begon te stijgen.⁶ In het begin van dat decennium zag Suriname een plotselinge economische groei in een tijd waarin goudwinningsactiviteiten hun eerdere niveaus overschreden, niet alleen in termen van het aantal betrokken mensen en de hoeveelheid geproduceerd goud, maar ook hun impact op het natuurlijke milieu, de gemeenschappen en volksgezondheid. Primaire goudmineralisatie is geconcentreerd in grote stroken van de Greenstone Belt binnen het Guianaschild. Veel van het goud wordt gewonnen door informele kleinschalige gouddelvers. Hoewel deze informele sector verantwoordelijk is voor het grootste deel van het goud dat in Suriname wordt geproduceerd, is het al tientallen jaren van enorme ergernis voor beleidsformulering voor de natuurlijke hulpbronnen. Belastingontduiking, mensenhandel, onderhandse wapenhandel, ontbossing, waterwegvervuiling en kwikvergiftiging zijn de belangrijkste bedreigingen van kleinschalige mijnbouw.

Een van Suriname's grootste uitdagingen bij het monitoren en reguleren van goudwinningsactiviteiten is het ontwikkelen van een wettelijk kader dat is afgestemd op hedendaagse geavanceerde mijnbouwtechnieken en wereldwijde ontwikkelingen in de mijnbouw. Naar schatting werken 20.000 tot 35.000 mensen in de Surinaamse mijnbouwindustrie, hoewel het werkelijke cijfer (inclusief informele mijnwerkers) twee keer

---

³ Jan R. Matzko, "The Mining Industry in Suriname," *U.S. Geologische Dienst*, oktober 2017, geraadpleegd op: <https://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/country/2014/myb3-2014-ns.pdf>

⁴ "IAMGOLD consolidating an emerging new gold district anchored by Rosebel," *IAM GOUD*, 24 januari 2018, geraadpleegd op: <https://www.iamgold.com/English/investors/news-releases/news-releases-details/2018/IAMGOLD-Consolidating-an-Emerging-New-Gold-District-Anchored-by-Rosebel/default.aspx>

⁵ Kioe-A-Sen, N. M., van Bergen, M. J., Wong, T. E., en Kroonenberg, S. B. (2016). Gold deposits of Suriname: geological context, production and economic significance. *Nederlands Tijdschrift voor Geowetenschappen*, 95(4), 429-445.

⁶ Leontien Cremer, Judith Kolen, en Marjo de Theije, "Small-Scale Gold Mining in the Amazon: The Cases of Bolivia, Brazil, Colombia, Peru, and Suriname," *CEDLA-notitieblokken*, 2013, geraadpleegd op: 0098 http://www.cedla.uva.nl/50_publications/pdf/cuadernos/cuad26.pdf

zoveel kan zijn. De meeste arbeiders in deze sector zijn migranten uit Brazilië, aangeduid als *garimpeiros*, de Marron bevolking, die Afro-Surinamers zijn⁷, en Inheemsens. Ook Chinese gastarbeiders zijn onlangs begonnen bij te dragen aan de kleinschalige goudwinning in Suriname.

De regeringen van 2010 tot 2020 hebben moeite gedaan om transparantie te brengen in Suriname's goudproductie, export, eigendom, financiering en andere elementen die essentieel zijn voor het in kaart brengen van de goudtoeleveringsketen en ook mogelijke illegale activiteiten in die sector. Het Extractive Industry Transparency Initiative (EITI) werd in 2016 gelanceerd. Suriname heeft zich aangesloten bij het EITI-proces en de huidige regering blijft eraan deelnemen. Volgens de EITI-rapportage van 2016 en 2017 had Suriname goede vooruitgang geboekt bij het opbouwen van transparantie. Het EITI-bestuur besloot het volgende: "Na de afronding van de validatie van Suriname is het EITI-bestuur het ermee eens dat Suriname in het algemeen betekenisvolle vooruitgang heeft geboekt bij de implementatie van de EITI-standaard van 2016."⁸

In september 2020 werd een studie gepubliceerd over economisch eigendom (waarvan de bevindingen worden gebruikt bij het screenen van aanvragers van mijnbouwrechten) en de institutionele versterking van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen (MNH). Op basis van het besluit van de raad moeten de aanbevelingen voor verbetering begin april 2023 worden geïmplementeerd. Deze hebben betrekking op het implementeren van corrigerende maatregelen voor overheidsbetrokkenheid (Eis 1.1), betrokkenheid van de industrie (Eis 1.2), [multistakeholdergroep] MSG-toezicht (Eis 1.4), werkplan (Eis 1.5), contract- en licentietoewijzingen (Eis 2.2), registreren van licenties (Eis 2.3), contracten (Eis 2.4), economische eigendom (Eis 2.5), staatsdeelname (Eis 2.6), uitgebreide openbaarmaking van belastingen en inkomsten (Eis 4.1), verkoop van het aandeel van de staat in de productie of andere inkomsten die in natura worden geïnd (Eis 4.2), transacties met betrekking tot staatsbedrijven (Eis 4.5), kwaliteit en zekerheid van gegevens (Eis 4.9), sociale uitgaven (Eis 6.1), quasi-fiscale uitgaven (Eis 6.2), bijdrage van de mijnbouwsector aan de economie (Eis 6.3), openbaar debat (Eis 7.1), toegankelijkheid van gegevens (Eis 7.3), en beoordeling van de resultaten en effecten van de implementatie van EITI (Eis 7.4).⁹ De rapportages voor 2018 tot en met 2020 worden in opdracht van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen opgesteld door een adviesbureau en staan gepland voor publicatie in het laatste kwartaal van 2022.

Verschillende literatuurbronnen hebben aangegeven dat in sommige gevallen goud wordt verhandeld, met instemming van ten minste enkele grensautoriteiten. De aanname is dat goud heimelijk vanuit Guyana Suriname binnenstroomt. Dit kan deels worden verklaard door de belasting- en royaltystructuren van Suriname en Guyana. Die van Suriname zijn gunstiger voor mijnwerkers ten opzichte van die van Guyana. Op 1 januari 2022 steeg het royaltytarief in Suriname van 2,75% naar 4,5%.¹⁰ Bronnen in de mijnbouwindustrie

---

⁷ Hoogbergen, W., en Kruijt, D. (2004). Gold, "Garimpeiros" and Maroons: Brazilian Migrants and Ethnic Relationships in Post-War Suriname. *Caribisch gebiedskunde*, 3-44.

⁸ Besluit van de Raad over de Validatie van Suriname; Referentie besluit: 2021-23/BC-305, 31 maart 2021.

⁹ Besluit van de Raad over de Validatie van Suriname; Referentie besluit: 2021-23/BC-305, 31 Mboog 2021.

¹⁰ Staatsbesluit van 31 december 2021, houdende nadere wijziging van het Besluit Royalty Klein mijnbouw ter zake van Goud en Exploitatie Bouwmaterialen (S.B. 1989 no. 40, zoals gewijzigd bij S.B. 2021 no.12), (S.B. 2021 no. 177).

in zowel Suriname als Guyana hebben echter aangegeven dat wanneer belastingvoordelen in beide landen veranderen, goudstromen zich heel snel kunnen verschuiven naar het land waar de belastingen lager zijn. Het huidige royaltytarief in Guyana is 8%.¹¹ In buurland Frans-Guyana is het 1,8%¹² en in Brazilië is het 1,5%.¹³ De lange, poreuze internationale grenzen van Suriname, vooral met Brazilië en Frans-Guyana, creëren ook gunstige omstandigheden voor clandestiene goudhandel, ook al zijn de royaltytarieven in Suriname hoger dan in die twee landen. Bronnen in de goudhandel geven aan dat de regelgeving over de goudhandel in Brazilië en Frans-Guyana strikter wordt uitgevoerd en gehandhaafd dan in Suriname, wat een andere reden kan zijn waarom goud vanuit de buurlanden Suriname wordt binnengesmokkeld.

In juli 2020 trad een nieuwe regering aan onder leiding van Z.E. Chandrikapersad Santokhi en beloofde het systeem te hervormen, met als topprioriteit het aanpakken van de clandestiene goudhandel. De regering-Santokhi heeft op dit gebied enige vooruitgang geboekt.

Hoewel het gebrek aan statistieken en betrouwbare gegevens over de goudhandel in Suriname een negatieve invloed heeft gehad op de beleidsvorming en besluitvorming, is het herontwerpen van de geologische database om transparantie op te bouwen en betrouwbare gegevens te verstrekken een noodzakelijke en prioritaire beleidstaak voor de huidige regering. Het herontwerp van de geologische database zal een kerntaak zijn van de Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD), te integreren in het Mineral Institute, dat nu wordt opgericht in het kader van het Suriname Competitiveness and Sector Diversification (SCSD) project, gefinancierd door de Wereldbank.

---

11 [Montagne d'Or-project in Frans-Guyana: economische positionering en alternatieve technieken voor de winning van goud uiterts door cyanidatie | Brgm](#)

12 [Montagne d'Or-project in Frans-Guyana: economische positionering en alternatieve technieken voor de winning van goud uiterts door cyanidatie | Brgm](#)

13 [Wijzigingen in de CFEM, de Braziliaanse mijnbouw royalty-industrie - Mijnbouw - Brazilië \(mondaq.com\)](#)

WETTELIJK EN BELEIDSKADER

De Grondwet van Suriname van 1987 stelt het wettelijk kader vast voor de mijnbouwsector. Artikel 40 bepaalt dat, ter bevordering van de sociaal-economische ontwikkeling naar een sociaal rechtvaardige samenleving bij wet een ontwikkelingsplan wordt vastgesteld, met inachtneming van de nationale en sociaal-economische doelstellingen van de Staat.

Volgens artikel 41 zijn natuurlijke rijkdommen en hulpbronnen eigendom van de natie en dienen te worden ingezet in de economische, sociale en culturele ontwikkeling. De natie heeft het onvervreemdbaar recht om volledig bezit te nemen van de natuurlijke hulpbronnen, ten einde deze aan te wenden ten behoeve van de economische, sociale en culturele ontwikkeling van Suriname. Als onderdeel van de nationale wetgevingsontwikkeling heeft Suriname de volgende voorschriften uitgegeven voor de bestrijding van onderhandse goudwinning:

- Wet tegengaan smokkelen (S.B. 1986 no. 3, laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1990 no.54).
- Wet Bedrijven en Beroepen (S.B. 2017 no. 40).
- Decreet Mijnbouw (S.B. 1986 no. 28, laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1997 no. 44).
- Wet Economische Delicten (S.B. 1986 no. 2, laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2002 no. 67).

Hoewel er in Suriname een wettelijk kader voor goudwinning bestaat, is het niet erg robuust en ook verouderd. Het werd ingevoerd in 1986, toen de Suriname Mining Code werd vastgesteld.¹⁴

---

¹⁴ Leontien Cremer, Judith Kolen, and Marjo de Theije, Ibid.

Uitgemijnd gebied, waarbij er geen rehabilitatie heeft plaats gevonden, omgeving Brownsberg/ Bron: OKGS.

De primaire entiteiten die belast zijn met het reguleren van en toezicht houden op de mijnbouwsector van Suriname zijn:

- Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen (MNH), dat toeziet op het effectieve en efficiënte beheer van alle mineralen (met uitzondering van koolwaterstoffen), coördineert het nationale en internationale mijnbouwbeleid en streeft naar duurzame en maximale voordelen voor de Staat Suriname en haar burgers. Het MNH wordt daarbij ondersteund door:
  - De Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD), verantwoordelijk voor het beheer van concessies, het genereren en verspreiden van geologische informatie en het uitvoeren van onderzoeken.
  - De unit voor de Ordening van de Kleinschalige Goudmijnsector (UOKGS), opgericht om kleinschalige mijnwerkers, locaties voor mijnbouwactiviteiten en relevante

mijnbouwapparatuur te registreren, met als doel het overheidsgezag over de sector te herstellen, de milieuprestaties te verbeteren en belastinginkomsten terug te vorderen.

- De commissie Ordening Goud Sector (OGS), opgericht in 2011 als een presidentiële commissie die rapporteert aan de MNH, had de primaire verantwoordelijkheid voor het opstellen van een inventaris van de goudsector, met als doel een meer geïntegreerd beleid in die sector te ontwikkelen.¹⁵ De commissie was een multidisciplinaire entiteit bestaande uit de politie, het leger, de belastingdienst, de centrale inlichtingen- en veiligheidsdiensten, het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken, de Geologisch Mijnbouwkundige Dienst en het Ministerie van Volksgezondheid.¹⁶ De primaire doelen waren het registreren van voorheen niet-geregistreerde mijnwerkers en het verdrijven van kleinschalige operaties uit conflictgebieden. In de praktijk was de Commissie niet doeltreffend, omdat de financiering en de middelen niet toereikend waren om een industrie te reguleren, die voornamelijk bestond uit kleinschalige immigrantenmijnwerkers en lokale mijnwerkers uit naburige gemeenschappen. In september 2020 werd de OGS opnieuw geïnstalleerd als een commissie onder het bestuur van de Vice-President van Suriname, en is nu de commissie voor de Ordening van de Kleinschalige Goudsector (OKGS). De technische unit van de OKGS (UOKGS) bleef onder de MNH. In die maand werden verschillende acties ondernomen door de huidige regering, zoals het uitvaardigen van Staatsdecreten over de registratie van kleinschalige mijnwerkers en apparatuur¹⁷ en aanpassing van royalty's.¹⁸
- Kleinschalige mijnbouw is een sector waarvoor in toenemende mate overheidsbeleid nodig is, in het bijzonder voor de bescherming van natuurlijke hulpbronnen. Voorbeelden van aspecten waar het nodig is, zijn onder meer controlerende activiteiten in het verre binnenland en langs de poreuze landsgrenzen van Suriname, het mobiliseren van financiële middelen en handhavingcapaciteit. In 2021 werd een Staatsdecreet afgekondigd voor het ontwerpen van een inventarisatie systeem voor de registratie van degenen die actief zijn in kleinschalige mijnbouw en hun mijnbouw machines. Deze database zal gedurende een overgangperiode van drie jaar worden gebruikt voor de formalisering van actoren die illegaal in de sector werken, terwijl geleidelijk de strafbaarstelling van illegale mijnbouw door zowel Surinaamse als migrerende mijnwerkers wordt ingesteld. Na de overgangperiode wordt illegale mijnbouw een strafbaar feit. Tijdens deze coördinatie zal er actief samengewerkt worden met de belastingdienst, het Ministerie van Justitie en Politie, het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu en het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken, en waar nodig andere ministeries en instellingen, om te komen tot een geïntegreerde aanpak van problemen op het gebied van belastingen, veiligheid en beveiliging, aantasting van het milieu, wettig burgerschap en arbeid.

---

15 John Johanns, "Presentation of the Gold Commission (OGS)," gemaakt op 21 oktober 2020, en door de OGS aan de OAS verstrekt.

16 "Commissie Ordening Goudsector," accessed at: <http://www.gov.sr/themas/veiligheid-en-orde/ordening-goudsector-ogs/>.

17 Staatsbesluit van 28 oktober 2021 ter uitvoering van artikel 3 van het decreet mijnbouw ((S.B. 1986 no. 82, zoals gewijzigd bij S.B. 1997 no. 44 (Besluit inventarisatie kleinschalige goudsector)), (S.B. 2021 no. 151).

18 Staatsbesluit van 31 december 2021, houdende nadere wijziging van het Besluit Royalty Klein mijnbouw ter zake van Goud en Exploitatie Bouwmaterialen (S.B. 1989 no. 40, zoals gewijzigd bij S.B. 2021 no.12), (S.B. 2021 no. 177).

- De GMD is het primair bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor het begeleiden en het uitvoeren van aanvragen van mijnbouwvergunning. In het Mijnbouw Decreet zijn de rechten van Inheemse en Marron-volkeren ook opgenomen.¹⁹ Uit een studie van het International Institute for Sustainable Development (IISD) bleek echter dat deze wetgeving moest worden geactualiseerd, omdat deze is gebaseerd op een wettelijk kader dat is ontwikkeld toen veel van de huidige mijnbouwomstandigheden niet bestonden.

Dit gebrek aan een adequaat wet- en regelgevingskader werd benadrukt in een studie van de Wereldbank uit 2019 waaruit bleek dat:

- Er lacunes bestaan in het regelgevingskader, waar het betrekking moet hebben op het beheer van de milieu- en sociale effecten van economische activiteiten, waardoor risico's ontstaan voor duurzame ontwikkeling en voor nieuwe particuliere investeerders. Voor mijnbouw creëert dit risico's van ontbossing van het uitgestrekte bos van het land (meer dan 90% van het nationale grondgebied) als gevolg van illegale goudwinning, evenals het wijdverspreide vervuilende gebruik van kwik voor goudwinning door ambachtelijke en kleinschalige mijnwerkers.
- Sommige Inheemse en Marronpopulaties leven in gebieden met mineraalpotentieel, en als gevolg daarvan ontstaan er vaak conflicten over landrechten over informele mijnbouwactiviteiten. Gebrek aan transparantie en capaciteit om milieu- en sociale regelgeving te controleren en te handhaven, kan een neerwaartse spiraal in alle sectoren veroorzaken.

In juli 2020 werd binnen het MNH een Community and Engagement Unit opgericht om richtlijnen te geven over de betrokkenheid van de gemeenschap bij de ontwikkeling van natuurlijke hulpbronnen. Met het oog op de ontwikkelingen in de mijnbouwsector dient bij de besluitvormingsprocessen voor de uitgifte van concessies rekening gehouden te worden met het milieu en de rechten van lokale gemeenschappen, in overeenstemming met het beginsel van vrije voorafgaande geïnformeerde toestemming (FPIC). De Staat erkent zijn maatschappelijke plichten in het voeren van een transparant beleid. Mijnbouwrechten worden momenteel uitgegeven met toestemming van de lokale gemeenschappen, waarbij degenen met rechten op het delven van goud, andere mineralen en bouwmaterialen worden aangemoedigd om een duidelijke bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het omliggend gebied. Bemiddeling wordt zoveel mogelijk ingezet om veel slepende conflicten tussen gemeenschappen en mijnbouwrechtenhouders op te lossen.

Het huidige decreet van 1986 dat de mijnbouwsector coordineert is niet aangevuld met uitvoeringsbepalingen (Staatsdecreten). De institutionele capaciteit om de sector te controleren en wet- en regelgeving te handhaven is onvoldoende vanwege de sociale, economische en geografische kenmerken van Suriname. Zo beschikt de Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD), die verantwoordelijk is voor het toezicht op de vergunningen, slechts over enkele hoogopgeleide en ervaren geologen. Deze uitdagingen in de regulering en monitoring van de goudsector dragen bij aan de beperkte capaciteit van de Overheid van

---

¹⁹ Leontien Cremer, Judith Kolen, and Marjo de Theije, *Ibid.*

Suriname om inkomsten uit de sector te genereren.²⁰ Overheidscijfers over begrotingsaangelegenheden zijn niet openbaar. En, zoals hierboven vermeld, zijn geologische gegevens verouderd of ontoegankelijk en zijn er aanzienlijke hiaten in de informatie over mijnsluiting. Ook kan het huidige wettelijke kader niet worden aangepast aan de huidige mijnbouwactiviteiten en -praktijken. Het delen en beheren van gegevens is een enorme uitdaging, vooral voor activiteiten ter verbetering van toezicht en handhaving vanuit het oogpunt van wetshandhaving of justitie. In 2002 heeft de Vereniging van Geologen zich ingespannen om de wetgeving te actualiseren. Later werden verschillende pogingen gedaan om mijnbouwprotocollen bij te werken. Het SCSD-project, gefinancierd door de Wereldbank, is het meest recente initiatief om het Mijnbouwdecreet en de protocollen te actualiseren, en een Mineraal Instituut op te zetten. Dit project werd in 2019 goedgekeurd en is nu in uitvoering. Het doel is om ondersteuning te bieden voor het versterken van bestuur, transparantie en verantwoording in de mijnbouwsector door het wettelijk, regelgevende en institutionele kader voor mijnbouw te verbeteren. Per mei 2022 is een ontwerp Mijnbouwdecreet en een ontwerp Delfstoffenovereenkomst opgesteld.

Het wet- en regelgevingskader van Suriname bevat ook bepalingen voor de bestrijding van witwassen van geld en/of onderhandse activiteiten voor de financiering van goudwinning.

De regelgeving die van kracht is om de financiële stromen in de goudmijnsector in Suriname te monitoren bestaat uit:

- Deviezenregeling 1947 (G.B 1947 no. 136, laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1984 no. 104).
- Wet Melding Ongebruikelijke Transacties 2012 (“Wet MOT 2012”) (S.B. 2002 no. 65, laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2012 no. 133).
- Besluit Indicatoren Ongebruikelijke Transacties (S.B. 2002 no. 65, laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2003 no. 45).
- Wet Strafbbaarstelling Money Laundering (S.B. 2002 no.64).

Op basis van de artikelen 1, 5 en 11 van de “*Deviezenregeling 1947*” heeft de controle-eenheid van de Deviezencommissie (DC) Algemene Beschikking no. 223, “Voorwaarden voor het verlenen van een goudaankoop- en exportvergunning” opgesteld. De preambule van dit besluit bepaalt: “Dat in verband met de verdere ordening van de goudsector in Suriname, en het waarborgen van de toegang van het Surinaams goud tot de internationale markt, het noodzakelijk is om aansluiting te bevorderen bij internationaal

---

²⁰ International Bank for Reconstruction and Development Project Appraisal Document, Republiek Suriname, The World Bank Group, 14 juni 2019.

gehanteerde richtlijnen, waaronder de London Bullion Market Association (LBMA), Responsible Gold Guidance en de Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Areas.”²¹

Het Nationale Risico Assessment 2019-2020 rapporteert de volgende informatie: In de goudsector zijn belanghebbenden van mening dat bedrijven kwetsbaar zijn voor de dreiging van smokkel, vanwege het inkoopbeleid van bedrijven. In hun compliance programma’s proberen bedrijven het risico op deze dreiging te beperken door middel van het ‘know your supplier’ principe. Dit principe is echter niet altijd doorslaggevend.

Kleinschalige goudbedrijven hebben geen complianceprogramma’s. Uit informatie van belanghebbenden in de kleinschalige goudsector blijkt dat witwassen, corruptie, belastingontduiking, mensenhandel en illegale wapenhandel de belangrijkste bedreigingen zijn. Hiervan is het witwassen van geld de belangrijkste, omdat de goudsector kapitaalintensief is met een grote behoefte aan regelmatige kapitaalinjecties voor kapitaal- en verbruiksgoederen. Het gebrek aan toezicht door Anti-Money Laundering/Counter Terrorism Financiering (AML/CFT) toezichthouders kan leiden tot misbruik van deze sector om opbrengsten van clandestiene activiteiten of belastingontduiking te elimineren of te witwassen. De circulatie van enorme hoeveelheden geld met onvoldoende of afwezige controle kan druk uitoefenen op politieke en administratieve instellingen en processen.²²

WETTELIJK KADER. FINANCIAL INTELLIGENCE UNIT (FIU) SURINAME

De belangrijkste taken van FIU Suriname zijn vastgelegd in artikel 2.2 van de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties (S.B. 2002 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2012 no. 133, aangeduid als Wet MOT), te weten: het verzamelen, registreren, verwerken en analyseren van ongebruikelijke transacties teneinde na te gaan of deze gegevens van belang kunnen zijn voor de voorkoming en opsporing van witwassen van geld en Financiering van Terrorisme.

De Wet op Strafbaarstelling van Money Laundering (S.B. 2002, no. 64) werd in 2002 ingevoerd. Met de inwerkingtreding ervan zijn maatregelen genomen om het witwassen of witwassen van opbrengsten van misdrijven te bestrijden en te bestraffen. Het witwassen van geld kan worden gedefinieerd als het (onopgemerkt) verplaatsen en/of binnenbrengen in het wettelijk betalingssysteem van inkomsten (activa) verkregen uit een misdrijf, en vervolgens een rechtmatig gebruik toeschrijven aan dat inkomen, waarbij de clandestiene oorsprong ervan wordt verhuld. Het uiteindelijke doel van de FIU Suriname is het beschermen van de integriteit van het financieel systeem van Suriname.

²¹ A.B. no. 223 Onderwerp: Voorwaarden voor het verlenen van een goudopkoop- en exportvergunning.

²² Nationale Risico Analyse 2019- medio 2020-Publieke versie, blz. 68-69.

ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIEMELDINGSVERPLICHTING

In artikel 1 van de Wet MOT is bepaald welke niet-financiële diensten specifiek meldingsplichting zijn, te weten:

“Handel in goud en andere edelmetalen, en edelstenen, door een natuurlijke persoon, rechtspersoon of onderneming die beroepsmatig of bedrijfsmatig handelt in edelmetalen, edelstenen en sieraden, in het geval van financiële transacties die gelijk zijn aan of hoger zijn dan de bedragen die zijn vastgesteld in het Besluit Indicatoren van Ongebruikelijke Transacties.”

Alle gerelateerde financiële transacties gelijk aan of hoger dan de gestelde bedragen worden aangemerkt als Ongebruikelijke Transacties en dienen aan de FIU Suriname te worden gemeld als een Ongebruikelijke Transactie op basis van een objectieve of subjectieve indicatie, gebaseerd op de ingeschatte inherente risico's voor ML/TF [witwassen/terrorismefinanciering] (Risicogebaseerde aanpak, RBA).

Missie OKGS met betrekking tot ontruiming van goudzoekers bij hulpdammen, Dam 10, omgeving Stuwmeer/ Bron: OKGS.

TOEZICHT OP AANGEWEEZEN NIET-FINANCIËLE ONDERNEMINGEN EN BEROEPEN (DNFBPS)

Op grond van artikel 22 van de Wet MOT is FIU Suriname ook aangewezen als AML /CFT Supervisor van de DNFBPs (waaronder ook actoren in de goudsector). Het toezicht richt zich op de naleving en handhaving van de verplichtingen die dwingend en cruciaal zijn om witwassen/terrorisme financiering effectief te bestrijden. De FIU Suriname heeft als toezichthoudende autoriteit de bevoegdheid om richtlijnen te geven aan de onder haar toezicht staande dienstverleners ter bevordering van de naleving van deze wet en relevante regelingen en richtlijnen. Deze DNFBPs zijn onderverdeeld in verschillende categorieën, zoals opgenomen in het Besluit Indicatoren ongebruikelijke Transacties. De actoren in de goudsector zijn opgenomen in categorie F (handelaren in goud, andere edelmetalen en edelstenen).

Mijnbouwsectorgerelateerde rapporterende instellingen en DNFBP's in Suriname zijn onder andere:

- Het Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname (NIMOS).
- Mijnbouwbedrijven (kleinschalige en grootschalige bedrijven).
- Handelaren in sieraden, edelmetalen en edelstenen.
- Goudhandelaren.
- Fabrikanten en handelaren van explosieven.
- Lening- en pandhuizen met onderpand en wisselkantoren.
- Bedrijven die chemische producten distribueren, vervoeren en/of verhandelen, die gebruikt kunnen worden in (illegale) mijnbouw.
- Bedrijven die zich bezighouden met handel in specifieke classificaties van machines en uitrusting, waaronder zware machines die worden gebruikt in mijnbouwactiviteiten.
- Geldtransport-, bewaar- en beheermaatschappijen.
- Laboratoria en bedrijven die chemicaliën produceren en op de markt brengen, die worden gebruikt bij de productie van goud.

NIMOS is opgericht om de nationale milieuwetgeving in de breedste zin van het woord te realiseren, de milieubeschermingswetgeving voor te bereiden en uit te voeren en de naleving ervan te coördineren en te controleren.

Regelgeving ter bestrijding van milieudelicten als gevolg van illegale goudwinning:

- Milieu Raamwet (S.B. 2020, no. 97).
- Verdrag “Minamata Convention on Mercury” (wet van 16 maart 2018 tot ratificatie van het verdrag “Minamata convention on Mercury”) (S.B. 2018 no. 30).

In 2013 werd NIMOS het leidend instituut voor juridische en institutionele analyse van de huidige situatie van kwikgebruik in Suriname en de rol van de verschillende actoren. NIMOS heeft de Surinaamse Staat en alle belanghebbenden voorbereid op de implementatie van het Minamata-verdrag inzake Kwik op

nationaal niveau.²³ In 2014 is het Minamata Advisory Document uitgegeven, dat een volledig overzicht geeft van de juridische instrumenten van Suriname met betrekking tot de invoer, export en het gebruik van kwik, evenals productieprocessen waarbij kwik kan vrijkomen (bijv. goudopkoop huizen).

Het Minamata-verdrag inzake Kwik, aangenomen in 2013, is een multilaterale milieuovereenkomst die betrekking heeft op specifieke menselijke activiteiten die bijdragen aan wijdverspreide kwikvervuiling, zoals kwikwinning, het gebruik van kwik in productieprocessen en de kwikhandel. Het is in augustus 2017 in werking getreden en Suriname heeft het in oktober 2018 geratificeerd.

Uit een inventarisatierapport van 2019 over de uitstoot van kwik bleek dat: “In Suriname de huidige wetgeving met betrekking tot gebruik, import, export en afhandeling van kwik niet bestaat, en er een alomvattende wet moet worden ontwikkeld om dit aan te pakken.”²⁴

Voor Suriname is een van de belangrijke verplichtingen onder het Minamata-Verdrag het formuleren van een Nationaal Actieplan (NAP) voor Ambachtelijke en Kleinschalige Goudwinning (AKG). Het NIMOS werkt momenteel aan het Nationaal Actieplan voor dit gebied.

Ambachtelijke en Kleinschalige Goudwinning (AKG) is van oudsher een bron van inkomsten voor delen van de gemeenschap, maar de negatieve impact van kwik op de menselijke gezondheid en het milieu in Suriname kan niet over het hoofd worden gezien en moet worden aangepakt. Het Mercury Initial Assessment (MIA 2020) biedt basiskennis van het kwikprobleem als geheel (inclusief de technische, wettelijke, regelgevende, sociale en gendermainstreaming-aspecten) voor de uitvoering van het verdrag.

Op dit moment heeft Suriname geen wettelijk kader voor kwik. Ongeautoriseerd kwik is onderhevig aan inbeslagname door de autoriteiten en het opleggen van boetes. Wat betreft milieuvervuiling heeft Suriname de Milieu Raamwet en het Wetboek van Strafrecht voor de vervolging van overtreders.

---

²³ <https://nimos.org/en/portfolio/minamata-project/>

²⁴ Political Ecology of Mercury – Suriname SRJS a strategic partnership between IUCN NL, WWF NL and the Netherlands Ministry of Foreign Affairs, 2019.

DE GOUD TOELEVERINGSKETEN IN SURINAME

Er is zeer weinig informatie beschikbaar over de fasen van Suriname's geoorloofde en/of clandestiene goud toeleveringsketen, en zeer weinig is verkregen via traditioneel onderzoek. Observaties van verschillende publieke en private actoren onderstrepen de behoefte aan geconsolideerde gegevens over de goudproductieketen als geheel, uitgegeven door een bureau dat verantwoordelijk is voor het samenstellen van gegevens van de verschillende actoren, het verwerken ervan en het beschikbaar maken ervan voor alle belanghebbenden, de academische gemeenschap en het grote publiek. Dit zou niet alleen bijdragen aan een beter begrip van de sector, maar ook transparantie geven aan deze economische activiteit. In 2022 is het landenrapport opgesteld en verder geactualiseerd met informatie over processen, verstrekt door de Overheid van Suriname.

MIJNBOWVERGUNNINGEN

Mijnbouwvergunningen kunnen worden verkregen en zijn vereist voor verkenning, exploratie, exploitatie, kleinschalige mijnbouw en de winning van bouwmaterialen. Aan elke vergunning zijn rapportageverplichtingen verbonden die zijn vastgelegd in het Mijnbouwdecreet. Rapportage moet op kwartaal- of jaarbasis worden gedaan (afhankelijk van de inhoud van het rapport) en er is informatie vereist over activiteiten, productieniveaus en mogelijke en waarschijnlijke reserves, door middel van kaarten, geologische gegevens, betaalde en te betalen heffingen en belastingen, investeringen en het aantal werknemers (inclusief nationaliteit, leeftijd en betaalde lonen). Het Mijnbouwdecreet omvat het grootste deel van de levenscyclus van de mijn, hoewel er lacunes zijn met betrekking tot de details van mijnsluiting en herstel na sluiting. Er moet ook worden opgemerkt dat de richtlijnen voor milieueffectrapportage (MER) voor mijnbouw betrekking hebben op alle fasen van de mijnbouwcyclus.

Er zijn vijf hoofdcategorieën en stappen voor het uitgeven van mijnbouwvergunningen en -licenties. De mijnbouwrechten-categorieën voor kleine/middelgrote operaties verschillen van die voor grootschalige operaties. Een studie uit 2017, uitgevoerd voor het Intergovernmental Forum on Mining, Minerals, Metals

and Sustainable Development en gefinancierd door de Canadese Overheid, somde de stappen en termen als volgt op:²⁵

Figuur 1: Categorieën voor mijnbouwrechten

Mining right					
	Reconnaissance	Exploration	Exploitation	Small-scale mining	Building materials
Term	Two years	Three years	25 years	Two years	Five years
Renewable	Yes, one-year extension possible	Yes: Two-year renewals, can do twice. Area covered by the right reduced by 25 per cent with each renewal.	Yes, can be extended for up to 25 years	Yes, renewable for two-year periods	Yes, renewable for periods of up to five years
Maximum size	200,000 ha	40,000 ha	10,000 ha	200 ha	400 ha
Transferable	No	Yes	Yes	No	Yes
Requirements and obligations	<ul style="list-style-type: none"> • Quarterly reports • Notification of discoveries • Annual reports • Final report 	<ul style="list-style-type: none"> • Detailed workplan • Proof of bank deposit or bank guarantee to cover expected costs for first period of the right • Start within three months • Follow work program • No breaks in activities longer than four months • Detailed workplan submitted each year • Notification of discoveries • Minimum spend • Complete and accurate records • No commercial production • Quarterly and annual reports 	<ul style="list-style-type: none"> • Application must include: program with schedule; total expected revenue; production capacity to be installed; estimate of investment capital; local goods and services used; training and knowledge transfer to Surinamese nationals; and program for rehabilitation. • Timely start • Annual estimate of coming production, exports, levies, import requirements • Reports of technical and financial data • Annual report on reserves • Quarterly reports on activities • Annual report 	<ul style="list-style-type: none"> • Quarterly report on invested capital, operating cost, number of workers (by age, nationality), tonnage of earth moved and minerals mined • Pay required levies 	<ul style="list-style-type: none"> • Post-mining rehabilitation plan • Quarterly reports on progress and results of exploration • Notification of intent to start quarrying • Keep daily records of quantities produced • Quarterly reports on exploitation • Annual report, with estimate of activities for coming year • Measures to protect ecosystems and occupation health and safety

Bron: Intergovernmental Forum on Mining, Minerals, Metals and Sustainable Development.

²⁵ "IGF Mining Policy Framework Assessment: Suriname," Intergovernmental Forum on Mining, Minerals, Metals and Sustainable Development," mei 2017, geraadpleegd op: <https://www.iisd.org/system/files/publications/suriname-mining-policy-framework-assessment-en.pdf>

VERWERKING IN DE MIJNBOWSECTOR

Terwijl de sector Ambachtelijke en Kleinschalige Goudwinning (AKG) veel, vaak arme gezinnen ondersteunt, heeft kleinschalige goudwinning ook schadelijke gevolgen voor het natuurlijk milieu en de menselijke gezondheid, door onder andere het gebruik van kwik door mijnwerkers in het goudwinningsproces. Kwik vermengt zich met goud en is gemakkelijk, goedkoop en effectief te gebruiken bij goudwinning. Kwik kan in verschillende stadia van het mijnbouwproces worden gebruikt en, afhankelijk van de methode, zijn verschillende hoeveelheden kwik nodig. De meeste Surinaamse goudzoekers gebruiken kwik niet in gesloten circuits, maar verhitten het tot het verdampingspunt. Verschillende rapporten maken melding van de groeiende kwikvervuiling van de Surinaamse waterwegen. Zo schatte een rapport uit 2003, dat voor elke kilogram gewonnen goud een kilogram kwik in de wateren van Suriname was terechtgekomen.²⁶ Door extrapolatie is er de laatste twee decennia minstens 20.000 kilogram kwik in het Surinaams riviersysteem terechtgekomen. Kwikgebruik vormt ook een groot gevaar voor de gezondheid van de mijnwerkers, omdat het kwik met de hand wordt gemengd met erts en vervolgens in de atmosfeer wordt verbrand, en mijnwerkers daarbij geen beschermingde uitrusting gebruiken.

GEBRUIK VAN KWIK IN HET GOUDWINNINGSproces

Ondanks de tonnen kwik die de afgelopen 20 jaar in Suriname zijn gebruikt, zijn er sinds 2003 geen officiële gegevens over de invoer van kwik. Toch gebruiken bijna alle kleinschalige mijnwerkers kwik bij de goudwinning.²⁷ De bestaande nationale wetgeving inzake de import, het gebruik, de uitvoer en de behandeling van kwik, is onvoldoende. Er is een beperking op de invoer van kwik, waardoor het aan een vergunning moet worden onderworpen. Aangezien er sinds 2004 geen invoervergunning is verleend, is het aannemelijk dat al het kwik dat in AKM wordt gebruikt illegaal op de Surinaamse markt komt.

Blijkbaar is het grootste deel van het kwik dat in Suriname wordt gebruikt clandestien verhandeld vanuit buurland Guyana, voornamelijk over land, over het water, of met kleine vliegtuigen naar informele landingsbanen in Suriname getransporteerd. Smokkelaars zijn waarschijnlijk kleinschalige individuele informele handelaren die herverpakte flacons of plastic flessen met kwik kopen, hetzij net over de grens met Guyana of in het grensdistrict Nickerie. Deze handelaren wederverkopen kleinere hoeveelheden kwik in Paramaribo, waar gouddelvers hun voorraden opkopen. Een tweede waarschijnlijke bron van het elementaire kwik dat in AKM wordt gebruikt, is afkomstig uit China²⁸ (figuur 2). In dit geval zou kwik uit China worden geïmporteerd op containerschepen die andere goederen binnenbrengen, zoals mijnbouwmachines.

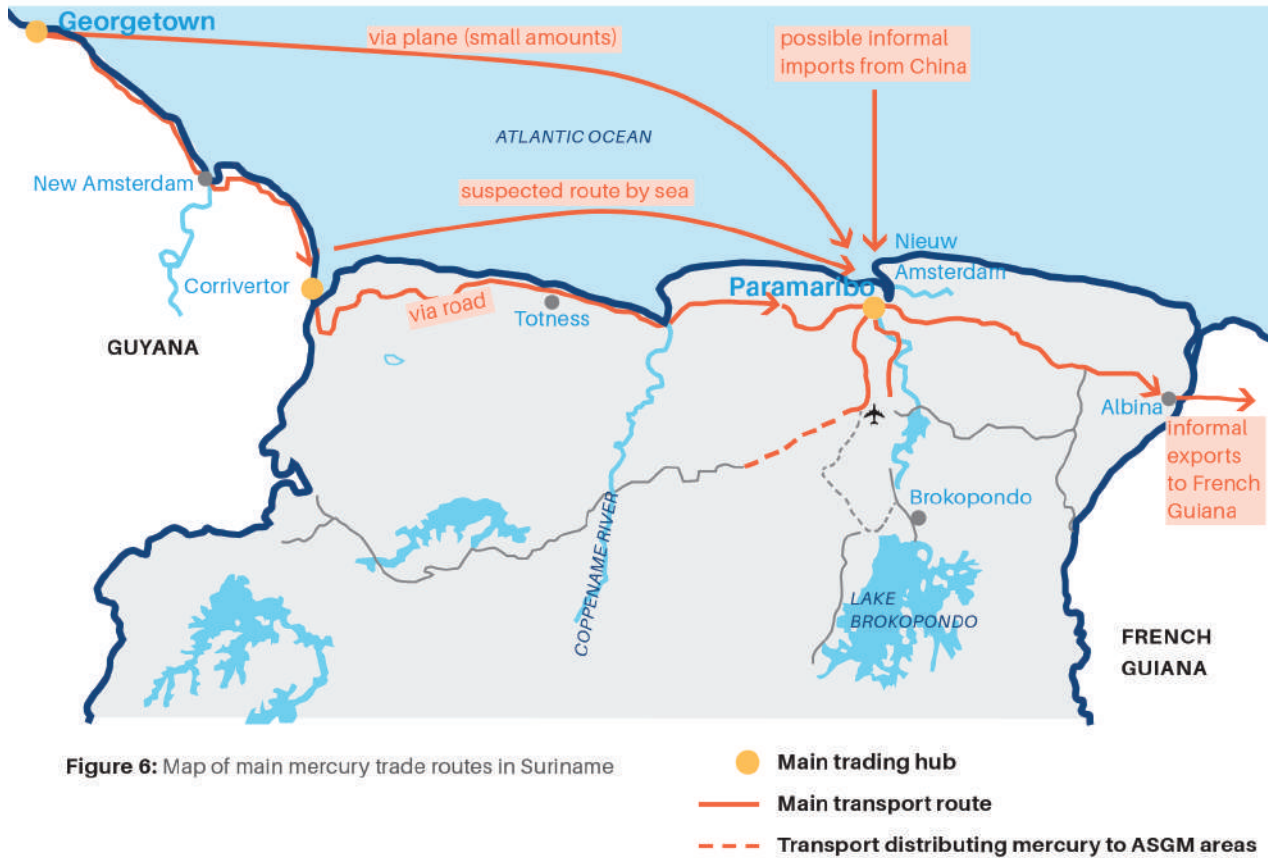
²⁶ Hilson, G.M. (Red.). (2003). *The Socio-Economic Impacts of Artisanal and Small-Scale Mining in Developing Countries* (1st red.). CRC Press. Hoofdstuk 36, Challenges to Sustainable Small-Scale Mine Development in Suriname, Marieke Heemskerck, en Rachael Van der Kooye, 2003, toegankelijk op <https://doi.org/10.1201/9780203971284>.

²⁷ Barbara Hendus, et al., 2016. *Opening the Black Box: Local Insights into the Formal and Informal Global Mercury Trade Revealed*, toegankelijk op: https://www.iucn.nl/app/uploads/2021/07/lr_mercury_brochure_digitaal_gebruik.pdf

²⁸ *Political Ecology of Mercury – Suriname SRJS a strategic partnership between IUCN NL, WWF NL and the Netherlands Ministry of Foreign Affairs*, 2019.

In Suriname heeft nog geen enkele havenambtenaar een dergelijke lading onderschept.²⁹ Zowel in Paramaribo als in de goudvelden van het binnenland van Suriname wordt kwik aan AKM-mijnwerkers verkocht in winkels die eigendom zijn van Chinese staatsburgers.³⁰

Figuur 2: Clandestiene kwikhandelroutes in Suriname

Figure 6: Map of main mercury trade routes in Suriname

Bron: Barbara Hendus, et al., 2016.

²⁹ Barbara Hendus, et al., Ibid.

³⁰ Political Ecology of Mercury – Suriname SRJS a strategic partnership between IUCN NL, WWF NL and the Netherlands Ministry of Foreign Affairs, 2019.

Dit betekent dat kwik in Suriname wordt verkocht buiten de wettelijke bewaarketens om. In de arbeidswet staat dat werknemers niet mogen worden blootgesteld aan “schadelijke gassen en dampen”. Tot nu toe is geen enkele werknemer ooit gecompenseerd voor ziekte veroorzaakt door het werken met kwik, en geen enkel bedrijf is ooit gesanctioneerd voor het blootstellen van werknemers aan kwikdamp. Handhaving van de naleving van de wetgeving inzake de invoer en het transport van kwik is de verantwoordelijkheid van het Surinaamse Politiekorps (KPS), de Kustwachtauthoriteit Suriname en de Surinaamse Douane. Geen van deze autoriteiten richt zich specifiek op kwiksmokkel, maar ze nemen kwik wel in beslag als het wordt gevonden tijdens de controle op smokkelwaar. Tot op heden bestaan er geen officiële gegevens over inbeslagnames van clandestiene kwikladingen naar Suriname, waarschijnlijk omdat het in minimale moeilijk te detecteren hoeveelheden en op afgelegen gebieden binnenkomt waar activiteiten moeilijk te controleren zijn of verborgen is in andere ladingen.

RAFFINAGE

In 2015 opende Kaloti Suriname Mint House (KSMH) zijn deuren om te dienen als de primaire raffinaderij van Suriname, en bij de inauguratie beschreven hoge Surinaamse overheidsfunctionarissen het als de grootste goudraffinaderij op het westelijk halfrond.³¹ Het bedrijf is een samenwerkingsverband tussen het Kaloti gold conglomerate van de Verenigde Arabische Emiraten (60%), de Surinaamse Overheid (10%) en de lokale goudhandelaren (30%). Echter raffineert Kaloti geen goud, wat hun verklaarde raffinagecapaciteit van 60 ton goud per jaar twijfelachtig maakt.

Het goud dat via Kaloti Suriname wordt geëxporteerd, wordt waarschijnlijk geraffineerd in Dubai, Verenigde Arabische Emiraten, het hoofdkantoor van Kaloti's wereldwijde goudaankoop- en goudraffinageactiviteiten.³² In 2017 gaf de voorgaande regering de exclusieve bevoegdheid aan KSMH om goud te raffineren en te exporteren, met uitzondering van de twee grote bedrijven (IAMGOLD en Newmont), wat resulteerde in een 10-voudige toename van de goudexport van Suriname naar de VAE.³³

---

31 “ EITI Report of the Republic of Suriname: Report on the Extractive Industries Transparency Initiative for the fiscal year ending December 31, 2016,”.

32 “ Golden Detour: the hidden face of the gold trade between the United Arab Emirates and Switzerland,” *SwissAid*, 10 juli 2020, toegankelijk op: https://swissaid.kinsta.cloud/wp-content/uploads/2020/07/SWISSAID-Goldstudie-EN_final-web.pdf

33 EEN Comtrade. [New York]: *Verenigde Naties*.

Expeditie Avanavero gebied, uitgevoerd door ADEKUS in samenwerking met Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD) met als doel gesteente bemonstering van de formaties Matapi, Ston en Dalbana/ Bron: GMD/MNH-Voorlichting.

AANGIFTE EN AANKOOP

Historisch gezien is de Centrale Bank van Suriname (CBvS) de entiteit die belast is met het kopen en declareren van goud dat in het land is geproduceerd.³⁴ Zoals opgemerkt, heeft de Overheid in 2016 besloten dat KSMH verantwoordelijk zou zijn voor de aankoop, het testen en raffineren van het goud voor export buiten IAMGOLD en Newmont. Kaloti heeft echter onlangs een verklaring vrijgegeven waarin staat dat het geen goud koopt of verkoopt.³⁵ Douanegegevens van 2012 tot 2021 bevatten geen gegevens over de goudexport door het Kaloti Mint House.

---

³⁴ Farah interviews met leden van de goudsector, juli 2016; Farah interview met B. Ebus, 20 mei 2020.

³⁵ "Golden Detour: the hidden face of the gold trade between the United Arab Emirates and Switzerland," Ibid.

Expeditie Avanavero gebied, uitgevoerd door ADEKUS in samenwerking met Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD) met als doel gesteente bemonstering van de formaties Matapi, Ston en Dalbana/ Bron: GMD/MNH-Voorlichting.

De hoeveelheid goud die door de grote multinationals wordt geproduceerd, moet worden gerapporteerd aan het CBvS, zoals vastgelegd in het Surinaamse wettelijke kader voor mijnbouw. Uit een rapport van het Global Initiative on Transnational Organized Crime blijkt dat de markt voor goud in Suriname waarschijnlijk is toegenomen, aangezien Suriname minder strenge certificeringsprocessen heeft dan haar buurlanden in de regio. Dit betekent dat naast het goud dat in Suriname wordt geproduceerd en aangegeven, goudzoekers uit nabijgelegen landen ook goud dat niet afkomstig is van Suriname willen aangeven en verkopen.

EXPORT

Suriname is een van de landen met de laagste goudexportbelastingtarieven in de regio. Paramaribo eist slechts een belasting van 1,25% op goud dat uit Suriname wordt geëxporteerd.³⁶ Daarom wordt goud uit nabijgelegen landen, waaronder Guyana, Frans-Guyana, Brazilië en zelfs Venezuela, waarschijnlijk naar Suriname verhandeld en vervolgens geëxporteerd, alsof het afkomstig is uit Suriname.

Volgens een recent rapport in opdracht van SwissAid importeerde de VAE in 2018 meer dan 11 ton goud uit Suriname.³⁷ Volgens gegevens van UN Comtrade zijn Zwitserland en België ook twee andere exportbestemmingen voor goud dat in Suriname wordt geproduceerd.

Er zijn ook aanwijzingen dat er in Suriname meer goud wordt geproduceerd, dan de goudexportcijfers suggereren. In 2018 meldde Suriname officieel de export van 40,67 ton goud, terwijl bronnen in de goudindustrie zeiden dat de hoeveelheid daadwerkelijk geproduceerd goud dichterbij 42 ton lag.³⁸ Deze discrepantie kan worden verklaard door het gebruik van goud als betaalmiddel in het binnenland, de handel en verwerking van een deel van het goud op de lokale markt (bijv. juweliers), of eventueel de opslag van goud in afwachting op gunstigere marktomstandigheden.

---

36 “Golden Detour: the hidden face of the gold trade between the United Arab Emirates and Switzerland,” Ibid.

37 “Golden Detour: the hidden face of the gold trade between the United Arab Emirates and Switzerland,” Ibid.

38 Farah interviews met leden van de goudsector, juli 2016; Farah interview met B. Ebus, 20 mei 2020.

DATA-ANALYSE VAN DE GOUDMIJNSECTOR

GOUDPRODUCTIE

Ondanks de totale jaarlijkse goudproductiecijfers van Suriname niet dichtbij de productiecijfers komen van veel van grotere landen in de wereld, zoals Zuid-Afrika, China, Rusland of Peru, was het in 2015 de 10e grootste producent van goud op basis van haar relatieve landgrootte.³⁹ Met andere woorden, Suriname exporteert ongeveer 1% van het goud in de wereld, maar heeft slechts 0,007% van de wereldbevolking.

Volgens een REDD+ regionale gezamenlijke studie over goudwinning in het Guianaschild, was het ontboste gebied van Suriname in 2014 gegroeid tot bijna twee keer dat van 2008. In 2014 werd 53.668 hectare ontbost gebied in Suriname toegeschreven aan actieve goudwinningsactiviteiten.⁴⁰ Sinds dat jaar is het ontboste gebied blijven uitbreiden, wat een grote bedreiging vormt voor het behoud van de koolstofnegatieve-status van Suriname.

Ambachtelijke en Kleinschalige Goudwinning (AKG) is wijdverspreid in Suriname, vooral in het binnenland. Tot 2017 was het goed voor ongeveer 60% van de totale goudproductie van Suriname en schattingen komen uit op een aantal van 40.000 werknemers.⁴¹ Van 2016 tot 2017 veranderde de situatie, toen werd

---

39 “ Amazon Gold Rush: Gold Mining in Suriname,” *Amazon-team*, 2015 – Wereldwijde goudwinning, toegankelijk op: <https://www.amazonteam.org/maps/suriname-gold/>

40 <https://news.mongabay.com/2015/10/gold-mining-explodes-in-suriname-puts-forests-and-people-at-risk/>

41 <https://www.iisd.org/system/files/publications/suriname-mining-policy-framework-assessment-en.pdf>

naar schatting een derde tot de helft van het goud geproduceerd door de grootschalige goudmijnsector.⁴² Dit komt, omdat Newmont in het laatste kwartaal van 2016 voor het eerst goud op commerciële schaal produceerde.

Tabel 1: Overzicht Surinaamse goudproductiestatistieken van 2012 tot 2021

GOUDPRODUCTIE		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*	2021*
Goudsector in % van het BBP		14	10	8	7	11	16	11			
Grootschalige goudwinning	x 1000 kg	13	11	11	9	13	26	26	25	22	19
Kleinschalige goudwinning		22	23	20	17	14	15	16	16	14	14
Totale goudproductie		35	34	31	26	27	41	42	41	36	33

Bron: Overheid van Suriname, 2019 en 2020 en *Centrale Bank van Suriname.^{43 44}

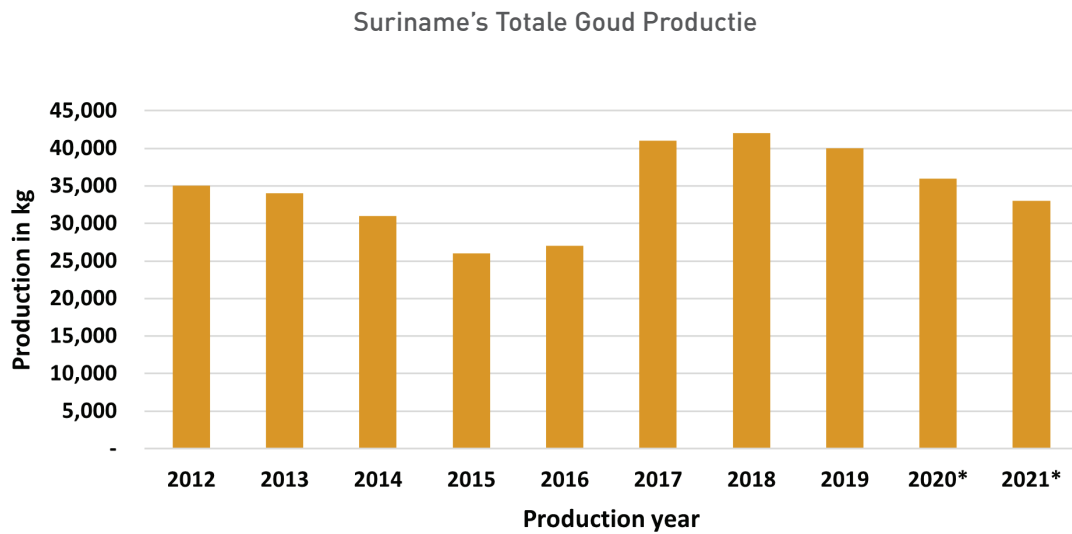
Tabel 1 geeft een overzicht van het goud dat in Suriname wordt geproduceerd door zowel de grootschalige als de kleinschalige goudwinningssector. Het is zeer uitdagend om het percentage goud te bepalen dat wordt geproduceerd door illegale kleinschalige mijnbouwactiviteiten, maar het is nog steeds cruciaal om het op te nemen in de totale geschatte goudproductiestatistieken, hoewel dit kan betekenen dat de werkelijke goudproductie veel hoger is dan de tabel laat zien. Hoewel illegale kleinschalige mijnbouwactiviteiten in Suriname tot 2016 overheersten (tabel 1 en figuur 4), is vanaf 2017 het overgrote deel van het geproduceerd goud en de groei van de goudexport het resultaat van grootschalige mijnbouwinspanningen, volgens Surinaamse mijnbouwschattingen (tabel 1 en figuur 4).

⁴² Barbara Hendus, et al., Ibid.

⁴³ Beleid, beleidsprioriteiten en programma's van de Regering voor het Begrotingsjaar 2019, Regering van Suriname, 2019, toegankelijk op: <http://www.planningofficesuriname.com/jaarplan-ontwikkelingsplan/jaarplan-2019/>

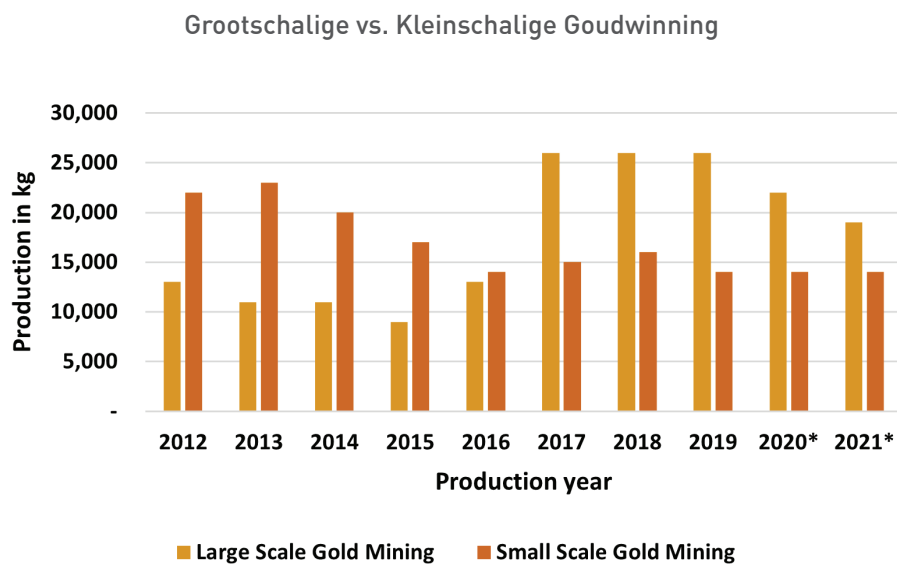
⁴⁴ Ontwikkelingsbeleid, -prioriteiten en -projecten van de Regering voor het Begrotingsjaar 2020, Regering van Suriname, 2020, toegankelijk op: <https://www.planningofficesuriname.com/jaarplan-ontwikkelingsplan/jaarplan-2020/>

Figuur 3: Surinaamse Goudproductie statistieken van 2012 tot 2021* in kg

Bron: Overheid van Suriname, 2019 en 2020 en *Centrale Bank van Suriname.

Figuur 4: Grootschalige goudwinning vs. Kleinschalige goudwinning productiestatistieken in Suriname in kg

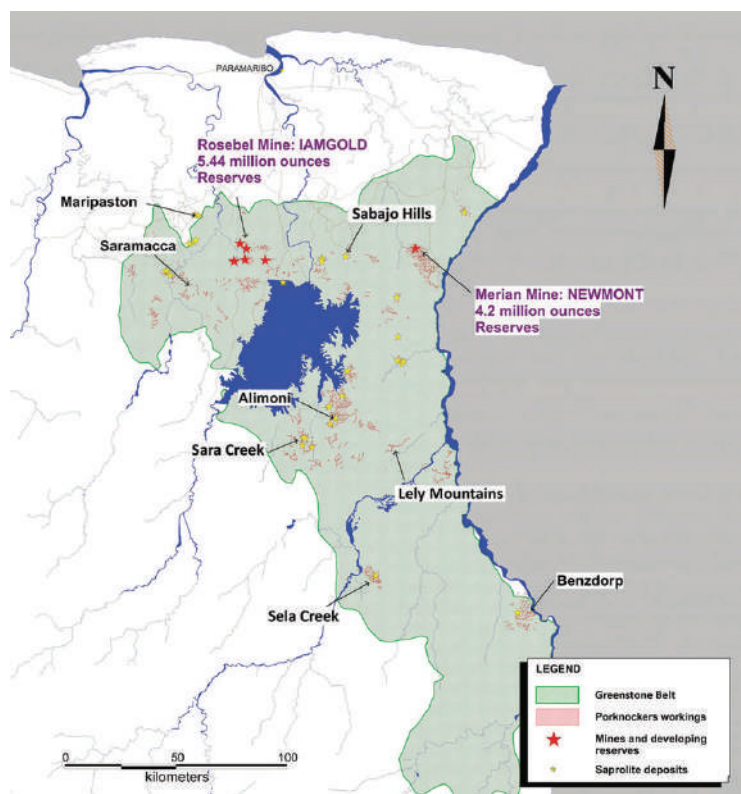
Bron: Overheid van Suriname, 2019 & 2020 en *Centrale Bank van Suriname.

Van 2012 tot 2015 ondervonden kleinschalige mijnbouwers verschillende problemen, zoals de daling van de internationale goudprijs.⁴⁵ In de daaropvolgende jaren hadden deze problemen een negatieve invloed op hun goudproductie. In 2016 voltooidde Newmont Mining Corporation in Suriname de bouw van de Merian-goudmijn net op tijd om de daling van het goud geproduceerd door kleinschalige goudwinningsactiviteiten te compenseren. Newmont begon in het laatste kwartaal van 2016 ook een bijdrage te leveren aan de goudproductie en in 2017 aan de goudexport, wat resulteerde in de stijgende exportcijfers van 2017 (figuur 6).

Hoewel Suriname goudreserves heeft in het hele land, heeft het drie belangrijke mijnbouwgebieden, namelijk: Rosebel in het District Brokopondo, Merian in het noordoosten van Suriname en Nassau binnen de Marowijne Greenstone Belt, nabij de grens met Frans-Guyana (figuur 5).⁴⁶ Deze zijn daarom dan ook de gebieden waar de multinationals nu actief zijn. Andere gebieden, waaronder Sara Creek (centraal Suriname), het Lelygebergte (centraal Suriname), Benzdorp (Zuidoost Suriname) en Sela Creek hebben ook grote goudvoorraden, maar vanwege hun afgelegen ligging, moeilijke toegang en uitgestrektheid, is men daar nog niet gestart met grootschalige goudwinning.⁴⁷

Figuur 5:
Goudmijnen, zones
en reserves in
Suriname

(Bron: Kioe-A-Sen
et. al, 2016)

⁴⁵ Beleid, beleidsprioriteiten en programma's van de Regering voor het Begrotingsjaar 2019, Regering van Suriname, 2019, toegankelijk op: <http://www.planningofficesuriname.com/jaarplan-ontwikkelingsplan/jaarplan-2019/>.

⁴⁶ Kioe-A-Sen, N. M., van Bergen, M. J., Wong, T. E., en Kroonenberg, S. B. (2016). Gold deposits of Suriname: geological context, production and economic significance. *Nederlands Tijdschrift voor Geowetenschappen*, 95(4), 429-445.

⁴⁷ Kioe-A-Sen, N. M., van Bergen, M. J., Wong, T. E., en Kroonenberg, S. B. Ibid.

GEGEVENS VAN DE BEROEPSBEVOLKING IN DE MIJNBOWSECTOR

Het grootste deel van het goud dat op kleine en industriële schaal in Suriname wordt geproduceerd, wordt gewonnen binnen de grenzen van traditionele Marrongemeenschappen. Voor het grootste deel bevinden deze gemeenschappen zich in het centraal-oostelijke deel van het land, dat ook het gebied is waar de mineraalrijke Greenstone Belt en goudafzettingen te vinden zijn.⁴⁸

Naar schatting werken 20.000 tot 35.000 personen in de Surinaamse mijnbouwindustrie, voornamelijk in de goudwinning. In 2018 werden echter slechts 2.500 mijnwerkers officieel geregistreerd en erkend door de Overheid.⁴⁹ Schattingen van het aantal niet-geregistreerde goudzoekers lopen op tot 70.000, wat suggereert dat de meerderheid van de mijnwerkers informeel werkzaam is binnen de mijnbouwsector.⁵⁰ De meeste Surinaamse mijnen worden geëxploiteerd door particulieren of kleine bedrijven, vaak informeel of zonder vergunning. Sommige mijnwerkers hebben een kleinschalige mijnbouwvergunning van de Overheid verkregen (<200 ha), maar hebben anderen toestemming gegeven om op hun concessies te werken, ook al zijn deze vergunningen niet overdraagbaar (figuur 1). Ook zijn de meeste werknemers in de mijnbouw Braziliaanse migranten, aangeduid als *garimpeiros*.

Hoewel Marrons al meer dan 100 jaar goud delven in Suriname, werden moderne kleinschalige mijnbouwtechnieken en ambachtelijke machines in het land geïntroduceerd door Braziliaanse goudzoekers. Volgens sommige schattingen bestaat ongeveer 60% van de Surinaamse mijnbouwwerkers uit Braziliaanse illegale migranten.⁵¹ In de jaren achtig begon de stroom van deze immigranten drastisch toe te nemen, nadat Brazilië haar mijnbouwsector begon te reguleren wat ertoe leidde dat de mijnwerkers minder gereguleerde opties zochten in andere landen, waaronder Suriname. Inheemse en Marrons groepen vormen de rest van de beroepsbevolking in de mijnbouwsector (ongeveer 33%), maar onlangs zijn ook Chinese migranten naar Suriname gekomen om te werken in de kleinschalige goudmijnsector.

Omdat Braziliaanse mijnwerkers geordend te werk gaan en productief zijn, werken inheemse Surinaamse Marrons vaak voor hen en bieden hen concessies om op hun land te werken.⁵² Naast mijnwerkers werken minstens 20.000 anderen in mijnbouwgerelateerde banen, zoals in hotels en bars, of als sekswerkers in gemeenschappen in de buurt van mijnen.⁵³

---

48 “Amazon Gold Rush: Gold Mining in Suriname,” *Amazon-team*, 2015 – Goudwinning in Marron-gebied, toegankelijk op: <https://www.amazonteam.org/maps/suriname-gold/>

49 Beleid, beleidsprioriteiten en programma’s van de Regering voor het Begrotingsjaar 2019, Ibid.

50 Marieke Heemskerk en Rachael Van der Kooye, “Challenges to sustainable small-scale mine development in Suriname,” *The Socioeconomic impacts of artisanal and small-scale mining in developing countries*, 2003, 661-678. Toegankelijk op: https://www.researchgate.net/publication/237707335_Challenges_to_Sustainable_Small-Scale_Mine_Development_in_Suriname

51 ED Legg OP Ouboter en MAP Wright. Small-Scale Gold Mining Related Mercury Contamination in the Guianas: een overzicht, 2015, geraadpleegd op: https://wwflac.awsassets.panda.org/downloads/mercury_contamination_in_the_guianas_2015.pdf

52 Marieke Heemskerk en Rachael Van der Kooye, Ibid.

53 Leontien Cremer, Judith Kolen, en Marjo de Theije, Ibid.

Mission OKGS regarding the evacuation of gold miners with all their mining equipment, Dam 10, Stuwmeer area / Source: OKGS.

BUITENLANDSE HANDEL IN- EN UITVOER VAN GOUD

In 2020 was goud het 6de (zesde) meest verhandeld product in de wereld, voor een totale handelswaarde van US\$ 422 miljard. Goud is goed voor 2,52% van de totale wereldhandel. Van 2019 tot 2020 steeg de goudexport met 23,8%, van US\$ 341 miljard naar US\$ 422 miljard.

In 2014 droeg de Surinaamse mijnbouwindustrie 8% bij aan het BBP van het land. Dit was in 2017 verdubbeld tot 16%, waarschijnlijk als gevolg van de bijdrage van Newmont Corporation.⁵⁴

In 2014 bedroeg de waarde van de Surinaamse goudexport ongeveer US\$ 1 miljard. Dit cijfer was in 2020 verdubbeld, waarbij Suriname in totaal US\$ 2 miljard (US\$ 2.003,21 miljoen) verdiende aan de goudexport. Daarmee bereikte Suriname de 38ste plaats van wereldsgrootste goudexporteur (figuur 6). In 2020 was goud het meest geëxporteerde product van Suriname, goed voor 67,3% van de totale export.⁵⁵ De exportwaarden van goud waren aanzienlijk lager in 2015 (US\$ 929 miljoen) en 2016 (US\$ 1,02

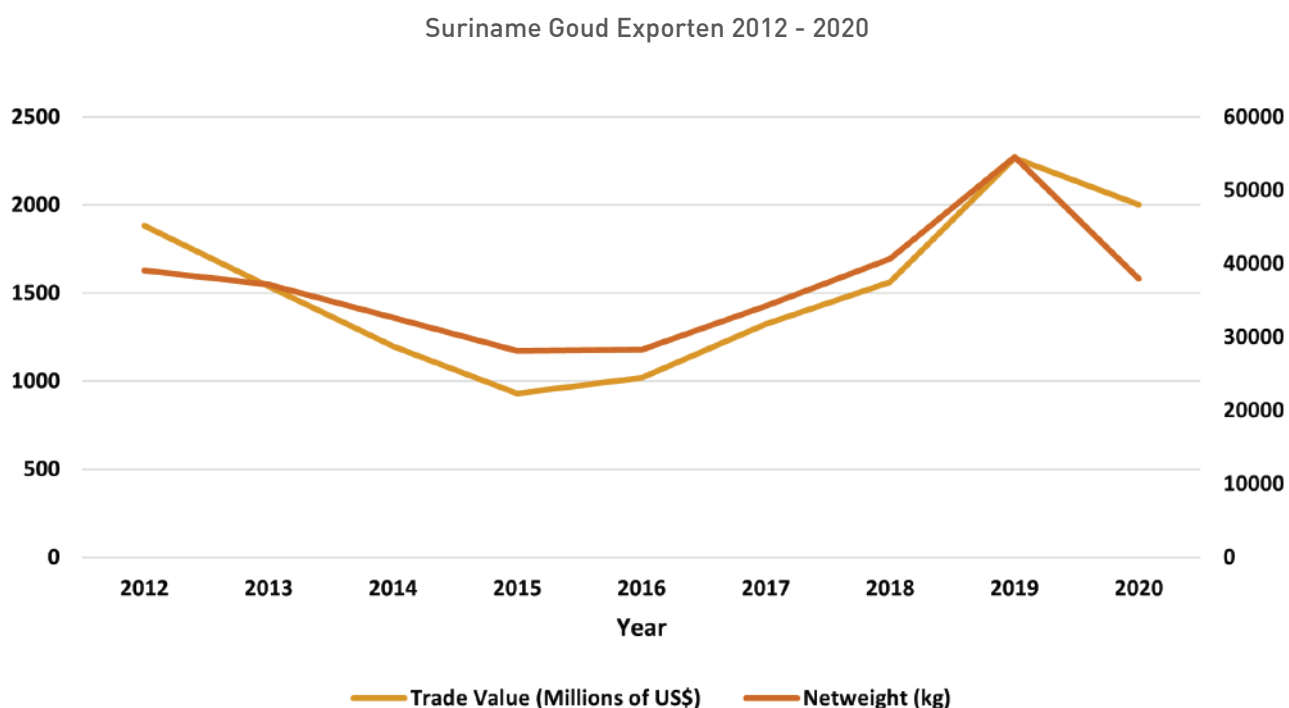
---

54 <https://oec.world/en/profile/bilateral-product/gold/reporter/sur>

55 <https://www.discover-suriname.com/trade>

miljard), stegen daarna dramatisch in 2017 en 2018, en piekten in 2019 op US\$ 2,26 miljard. Schattingen in Suriname suggereren dat de kleinschalige mijnbouwproductie constant bleef van 2012 tot 2016, maar dat grootschalige mijnbouwinspanningen verantwoordelijk zijn voor de toename van de goudmijnproductie en de export na 2016. In 2012 piekte de goudexportwaarde van Suriname (US\$1,88 miljard) en overschreed dat bedrag niet tot en met 2015, als gevolg van de dalende goudprijzen en de totale goudproductie.⁵⁶ Dit verklaart de daling van de exportwaarden in 2015 en 2016 (figuur 6).

Figuur 6: Suriname Goud Export van 2012 tot 2020

Bron: UN Comtrade.

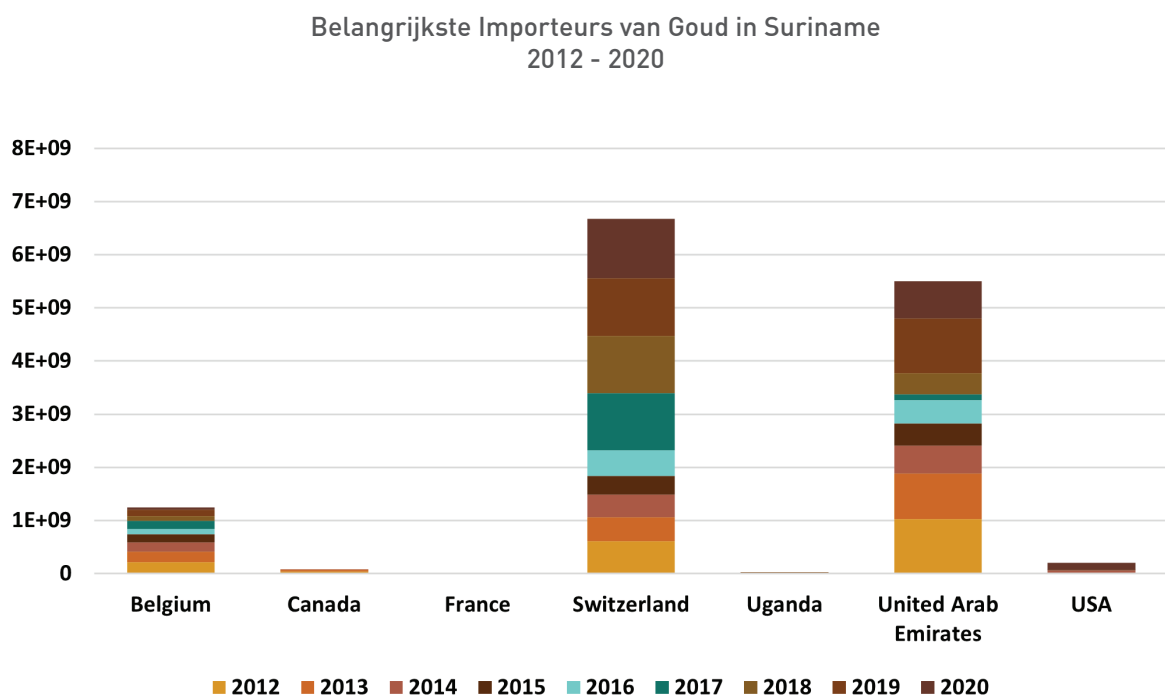
In 2020 waren de belangrijkste bestemmingen voor de goudexport van Suriname Zwitserland (US\$ 1,12 miljard), Verenigde Arabische Emiraten (VAE) (US\$ 704 miljoen), Verenigde Staten van Amerika (VS) (US\$ 130 miljoen) en België (US\$ 52 miljoen) ⁵⁷(figuur 7).

⁵⁶ <https://www.macrotrends.net/1333/historical-gold-prices-100-year-chart>

⁵⁷ <https://oec.world/en/profile/bilateral-product/gold/reporter/sur>

Van 2012 tot 2020 waren Zwitserland, Verenigde Arabische Emiraten en België jaarlijks de belangrijkste handelspartners van Suriname. De Verenigde Staten van Amerika importeerden geen goud uit Suriname of rapporteerden geen goudimport in 2012, 2016, 2017 en 2018 (figuur 7).

Figuur 7: Overzicht van de invoer van goud uit Suriname in de jaren 2012 tot 2020

Bron: UN Comtrade.

Andere minder belangrijke handelspartners zijn: Canada, Frankrijk en Oeganda. Figuur 7 laat zien dat België in de loop der jaren ongeveer constante hoeveelheden heeft ingevoerd, terwijl de export naar Canada is gedaald. De export naar de Verenigde Staten van Amerika (VS) daalde van 2014 tot 2015, maar begon in 2020 weer te stijgen. Figuur 7 laat zien dat Frankrijk en Oeganda veel minder goud importeren en ook niet elk jaar, in vergelijking met de andere importerende partners.

DE BIJDRAGE VAN DE GROOTSCHALIGE GOUDMIJNBOW BEDRIJVEN IN SURINAME

Twee grootschalige goudwinningsbedrijven (LSM) zijn actief in Suriname: Rosebel Gold Mines N.V (RGM), een dochteronderneming van de in Toronto gevestigde IAMGOLD Corporation, en Newmont Suriname LLC. RGM exploiteert de Rosebel Gold Mine, gelegen in het Brokopondo-gebied. IAMGOLD bezit 95% van de mijn en de Republiek Suriname heeft 5% eigendom. De commerciële goudproductie van de Rosebel Gold Mine begon in 2004 en gaat vandaag de dag nog steeds door.⁵⁸ IAMGOLD heeft de goudproductie uit haar Rosebel-operatie in Suriname uitgebreid onder een partnerschap met de Surinaamse Staatsoliemaatschappij (Staatsolie Maatschappij Suriname N.V.). Laatstgenoemde onderneming heeft een belang van 30% in de concessies, waaronder het Saramacca-goudproject, in het kader van een joint venture zonder rechtspersoonlijkheid (UJV) die door de twee partijen is ondertekend. De bovengenoemde Rosebel Gold Mine is uitgesloten van deze overeenkomst.^{59 60}

Newmont Suriname LLC, voorheen bekend als Surgold (Suriname Gold Company LLC), exploiteert de Merian goudmijn ("Merian") namens Suriname Gold Project CV (een Suriname limited partnership) en is haar managing partner, met een belang van 75% in dat samenwerkingsverband. Het resterende belang van 25% is eigendom van de Staatsoliemaatschappij (Staatsolie) namens de Overheid van Suriname. De bouw van Merian begon in augustus 2014 en produceerde voor het eerst goud op commerciële basis in oktober 2016.⁶¹ De toegenomen bijdrage van Newmont aan de totale goudproductie en export van Suriname werd in de jaren die volgden duidelijk.

De twee LSM-bedrijven in Suriname zijn lid van de World Gold Council (WGC). Als WGC-leden is hun bijdrage aan de export van goud met toegevoegde waarde aan het nationale BBP 16,3%.⁶² Tot 2019 werd de totale beroepsbevolking van Suriname geschat op 204.200. In 2020 was het aantal mensen dat direct en indirect voor de twee LSM-bedrijven werkte ongeveer 26.560, d.w.z. 13% van de totale beroepsbevolking. In dat jaar werkten 2.923 mensen (1,43% van de totale beroepsbevolking) rechtstreeks in de LSM-sector.

GOUDPRODUCTIE VERSUS GOUDEXPORT

Figuur 8 laat zien dat in sommige jaren de exportvolumes van Suriname de productievolumes overschreden. Een waarschijnlijke verklaring is dat goud Suriname wordt binnengesmokkeld. Onderzoekers schatten dat

58 <https://www.iamgold.com/English/operations/rosebel/default.aspx>

59 <https://www.bnamericas.com/en/news/iamgold-staatsolie-plan-suriname-gold-boost>

60 <https://www.staatsolie.com/nl/nieuws/staatsolie-en-iamgold-rosebel-gold-mines-n-v-tekenen-overeenkomst/>

61 <https://www.newmont.com/investors/news-release/news-details/2018/Newmont-Suriname-reaches-one-million-ounce-production-milestone/default.aspx>

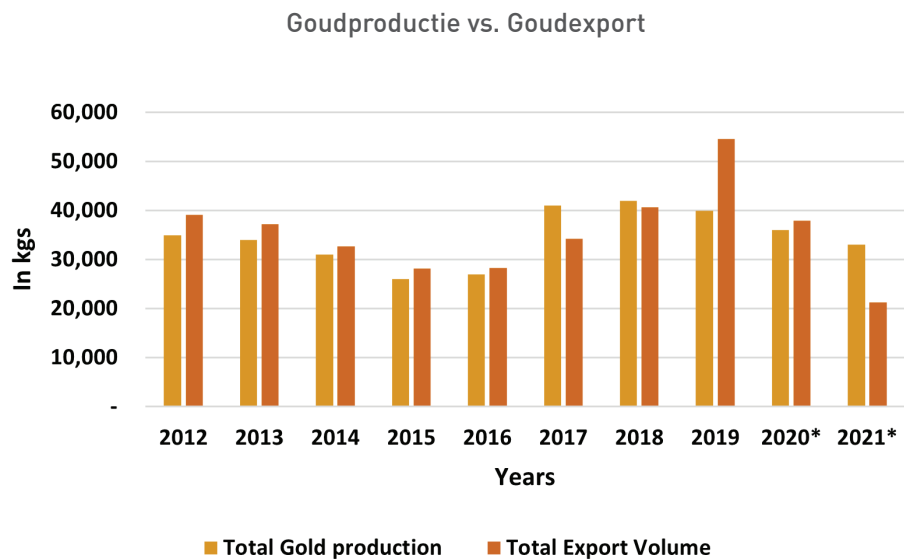
62 [De sociale en economische bijdrage van goudwinning | World Gold Council](#)

30% tot 60% van het goud dat vanuit Suriname wordt geëxporteerd, vanuit Guyana wordt binnengesmokkeld. Dit komt deels omdat Guyana's strikte belasting- en royaltystructuren het gunstiger maken voor Guyanese mijnwerkers om hun goud in Suriname te verkopen. Uit douanegegevens blijkt dat goud uit Guyana legaal via Suriname wordt geëxporteerd ("doorvoer"). Goud wordt niet alleen clandestien vanuit Guyana gesmokkeld naar Suriname, maar waarschijnlijk ook vanuit Frans-Guyana en Brazilië, en wordt vervolgens geëxporteerd als goud geproduceerd uit Suriname.

Figuur 8 laat zien dat in sommige jaren het tegenovergestelde het geval is: de productievolumes overschrijden de exportvolumes. Een reden hiervoor is dat een deel van het geproduceerde goud wordt verhandeld en verwerkt op de lokale markt (bijv. juweliers) of wordt opgeslagen in afwachting op gunstigere marktomstandigheden.

Een andere verklaring voor de discrepantie tussen productie- en exportgegevens zijn de niet-uniforme en niet-strikte protocollen voor het verzamelen en analyseren van gegevens. In Suriname verzamelen en analyseren verschillende bronnen de gegevens. Het verzamelen en analyseren van gegevens voor dit rapport was een zeer uitdagende taak, vanwege verschillen in de kwaliteit en verwerking van gegevens. Het wordt aanbevolen te investeren in capaciteitsopbouw en institutionele versterking van Suriname's dataportals voor de goudmijnsector, en te werken aan striktere data- en informatie-uitwisseling tussen relevante stakeholders.

Figuur 8: Goudproductie (Bron: Overheid van Suriname, 2019 & 2020 en *Centrale Bank van Suriname) vs. Goudexport

Bron: UN Comtrade.

Veldwerk uitgevoerd door stagiaires onder begeleiding van GMD, omgeving Bèwojojo/ Bron: GMD.

IMPORT VAN KWIK IN DE GOUDSECTOR

Als resultaat van regelgeving die in 2003 is vastgesteld is er voor wat betreft het kwik dat wordt gebruikt in de mijnbouwsector van Suriname sinds dat jaar geen kwikimport gemeld ondanks kwik een van de chemicaliën is die het meest wordt gebruikt in de goudwinning. De voor de hand liggende conclusie is dat het kwik dat in Suriname wordt gebruikt bij de mijnbouw illegaal het land binnenkomt.

SURINAME'S UITDAGINGEN OP HET GEBIED VAN CLANDESTIENE GOUDWINNINGSPRAKTIJKEN

Bij de productie en export van goud zijn clandestiene praktijken in de hele toeleveringsketen van goud aanwezig en vormen zowel institutionele als sectorale uitdagingen bij de bestrijding van verschillende vormen van clandestiene mijnbouw. In het bijzonder staat de mijnbouwsector van Suriname voor verschillende primaire institutionele uitdagingen. Suriname heeft een aantal belangrijke stappen ondernomen door een nationale risico assessment en strategieën voor het mitigeren van die bedreigingen op te nemen in haar Nationaal Risico Assessment (NRA) 2019-2020. Maar er is nog geen sectorspecifieke risico assessment gemaakt. Dit betekent dat er geen duidelijke wetshandhaving of door de Overheid gedefinieerde typologieën bestaan voor clandestiene goudstromen of het witwassen van de opbrengsten van deze clandestiene activiteiten. Gelet op recente waarnemingen van veldonderzoekers mag redelijkerwijs worden aangenomen dat veel van de elders beschreven typologieën relevant zijn in Suriname. Dit omvat het exporteren van goud in de vorm van gebruikte sieraden om het op de markt te krijgen; het gebruik van geldtransactie bureaus om geld naar het buitenland over te maken, met als extra complicatie dat Surinaamse valuta niet gemakkelijk converteerbaar is op de wereldmarkt, waardoor dit een aanzienlijk beperkte optie is; het gebruik van fictieve goudverkoopovereenkomsten als rechtvaardiging voor grote contante deposito's; en het gebruik van koeriers om contant geld het land uit te krijgen.

Het is ook belangrijk om mechanismen te implementeren om de verplaatsing van kwik in het land te controleren vanaf elk punt van herkomst, en van het punt van invoer naar mijnbouwlocaties, evenals mechanismen om de hoeveelheid kwik die nodig is in de legale industrie in overeenstemming te brengen met de werkelijke hoeveelheid kwik die is verkregen, om zodoende afleidingspunten te kunnen identificeren.

Echter, zonder beschikbare gegevens, noch de mogelijkheid om onderzoek in het land uit te voeren, is er geen manier om de invloed van deze typologieën te beoordelen en de noodzaak om degene die mogelijk niet relevant zijn te verwerpen en om nieuwere toe te voegen die relevanter zijn.

Een van de belangrijkste duidelijke institutionele uitdagingen van Suriname is de verouderde wetgeving uit 1986 die nog steeds van kracht is op de mijnbouwpraktijken in het land. Deze sectie belicht een paar van de clandestiene mijnbouwmethoden die specifiek zijn voor Suriname, evenals meer algemene

waarschuwingssignalen voor de clandestiene mijnbouw. Over het algemeen is het risico op clandestiene mijnbouwpraktijken groter bij elke mijnbouwactiviteit die een of meer van deze waarschuwingssignalen vertoont. Dat gezegd hebbende, zijn dergelijke mijnbouwactiviteiten niet noodzakelijkerwijs clandestien.

WAARSCHUWINGSSIGNALLEN

MIJNBOUWACTIVITEITEN LANGS LANDGRENZEN: clandestiene activiteiten betreffende mijnbouwactiviteiten langs internationale grenzen zijn bijzonder zorgwekkend, omdat precursormaterialen, machines, goud en zelfs de bewegingen van mijnwerkers daar moeilijker te controleren zijn. Dit is heel erg zorgwekkend langs elk van de grenzen van Suriname, namelijk met Frans-Guyana, Guyana en Brazilië.⁶³ De belastingwetten met betrekking tot goudverwerking in Suriname zijn duidelijk verschillend. Tot 31 december 2021 legde Suriname een royalty van 2,75% en 1,25% belasting op goudexport, en er was geen papierwerk nodig om hoeveelheden geproduceerd goud te melden, terwijl Guyana 5% royalty en 2% belastingen in rekening brengt. Om die reden zullen goudzoekers uit zowel Guyana als Frans-Guyana de aangifte en verkoop van goud in Suriname laten plaatsvinden.⁶⁴ Op 1 januari 2022 zijn de royalty's in Suriname aangepast naar 4,5%. Het effect van deze wijziging op de goudsmokkel naar Suriname zal te zijner tijd worden bepaald.

KWIKGEBRUIK: Suriname heeft sinds 2003 geen kwikimport aangegeven, maar er wordt nog steeds kwik gebruikt in de mijnbouwsector. Onderzoek suggereert dat kwik Suriname binnenkomt vanuit Guyana, waarschijnlijk over of nabij de grens met Corriverton of in containerschepen die aankomen in de zeehavens van Suriname.⁶⁵ Of omgekeerd, kwik kan eerst clandestien Suriname en dan vervolgens ook Guyana⁶⁶ en Frans-Guyana binnenkomen.⁶⁷ Kennelijk wordt kwik in Paramaribo verkocht en vervolgens getransporteerd naar mijnen in heel Suriname. Voor Suriname is het gebruik van kwik zelf een waarschuwingssignaal voor clandestiene activiteiten, aangezien Suriname alle kwikimporten heeft verboden en de autoriteiten niet in staat zijn om de handel in kwik te controleren. Hoewel Suriname het

⁶³ Barbara Hendus, et al., Ibid.

⁶⁴ Dezécache, C., Faure, E., Gond, V., Salles, J. M., Vieilledent, G., en Héroult, B. (2017). Gold-rush in a forested El Dorado: deforestation leakages and the need for regional cooperation. *Milieuonderzoek Brieven*, 12(3).

⁶⁵ Barbara Hendus, et al., Ibid.

⁶⁶ Interviews door Guyaneen-gebaseerd onderzoeker met mijnwerkers en een wetshandavingsambtenaar tussen februari en juni van 2020.

⁶⁷ Political Ecology of Mercury – Suriname SRJS a strategic partnership between IUCN NL, WWF NL and the Netherlands Ministry of Foreign Affairs, 2019.

Minamata-Verdrag inzake kwik van 2018 heeft ondertekend, is het nog niet gehandhaafd en bevindt het zich nog in de implementatiefase. Het doel is om tegen 2030 30% minder kwik te gebruiken.

EXPORTEREN NAAR EEN RISICOLAND: Het meeste Surinaamse goud wordt geëxporteerd naar de VAE, logischerwijs vanwege de raffinagecapaciteit van de VAE. Dat gezegd hebbende, is de aanzienlijke toename van de Surinaamse goudexport naar de VAE sinds 2015 (wat ook een zorg zou zijn als de export zo drastisch was toegenomen naar een ander land) een potentieel waarschuwingssignaal voor clandestiene activiteiten. Bovendien schatten onderzoekers dat tussen de 30% en 60% van de goudexport van Suriname daadwerkelijk goud bevat dat Suriname is binnengesmokkeld.⁶⁸ Daarom, aangezien veel van het goud dat uit Suriname wordt geëxporteerd mogelijk afkomstig is uit nabijgelegen landen (waaronder Guyana, Frans-Guyana en Brazilië), wordt Suriname dan een exportland met een hoog risico en de VAE mogelijk een importland met een hoog risico.

INFORMELE OF KLEINSCHALIGE MIJNEN: Dit is wijdverspreid in Suriname en is nog niet gekwantificeerd. Uit veldwerk bleek dat de meeste mijnbouw in uitvoering informeel en kleinschalig was, waarbij mijnwerkers een percentage van het goud betaalden aan de landeigenaar of consessiehouder. De meeste mijnen hadden vijf tot tien mensen die tegelijkertijd werkten, meestal met een gewapende voorman die de leiding had om te waken tegen diefstal door mijnwerkers en invallen door arbeiders uit andere mijnen. De kleine hoeveelheden goud die in deze mijnen worden ontgonnen, gegraven met graafmachines, worden vervolgens verkocht buiten de formele marketingsystemen van de Overheid.

LOKALE KOPERS: Naast de Kaloti Suriname Mint House (KSMH) raffinage- en exportprocessen heeft Paramaribo ook lokale “goudwinkels”. Lokale kopers kunnen goud kopen en aangeven zonder te hoeven voldoen aan strenge eisen aan de inkoop ervan.⁶⁹ Dit proces maakt het niet alleen moeilijker om de oorsprong van goud vast te stellen, maar werkt ook negatief op de regulering van goudproductie- en exportprocessen. Dit is heel erg zorgwekkend, omdat Guyana bijvoorbeeld schat dat 50% tot 60% van haar goud naar Suriname wordt verhandeld voordat het wordt aangegeven.⁷⁰

---

⁶⁸ Barbara Hendus, et al., Ibid.

⁶⁹ “Golden Detour: The hidden face of the gold trade between the United Arab Emirates and Switzerland,” Ibid.

⁷⁰ “Close to 60% of Guyana’s gold smuggled overseas”, Inews Guyana, 7 januari 2016, toegankelijk op: <https://www.inewsguyana.com/close-to-60-of-guyanas-gold-smuggled-overseas-trotman/>.

SECUNDAIRE CLANDESTIENE ACTIVITEITEN: Geweld en secundaire clandestiene activiteiten worden ook geassocieerd met mijnbouw in Suriname. Zo hebben sommige Braziliaanse criminele groepen naar het schijnt geprofiteerd van hun mijnbouwactiviteiten.⁷¹ Er zijn ook overvallen en turfoorlogen tussen clandestiene mijnbouwgroepen gerapporteerd in het land.⁷² Er zijn gevallen gedocumenteerd van kinderarbeid, seksuele slavernij en commercieel sekswerk, mensenhandel en andere misdaden die vaak gepaard gaan met clandestiene mijnbouw.

WITWASSEN OF TERRORISMEFINANCIERING (ML/TF): Bij de handel in goud, andere edelmetalen en edelstenen is er altijd risico op misbruik aanwezig, omdat edelmetalen en edelstenen een hoge reële waarde hebben en in relatief kleine maten te vinden zijn, wat ook hun transport, aankoop en verkoop vergemakkelijkt.

Volgens de risicogebaseerde benadering (RBA) moeten handelaren in goud, andere edelmetalen en edelstenen de gebieden binnen de sector identificeren die kwetsbaar zijn voor gebruik door criminelen voor activiteiten die mogelijk verband houden met ML/TF. Dit betekent dat handelaren in goud, andere edelmetalen en edelstenen moeten na gaan welke risico's gepaard gaan met zakelijke relaties en activiteiten en moeten dan ook een industrie-specifieke risicobeoordeling ontwikkelen.

Concreet moeten de volgende risicofactoren worden aangepakt:

- I. Risico van de klant.
- II. Risico van de services/diensten.
- III. Geografisch risico.

Handelaren in goud, andere edelmetalen en edelstenen moeten rekening houden met de soorten klanten, de geleverde diensten en de plaats waar diensten/transacties worden uitgevoerd. Als situaties worden vastgesteld die een hoog risico vormen voor ML/TF-activiteiten, moeten deze risico's worden aangepakt door mitigerende maatregelen te nemen, waaronder voortdurende monitoring en het actueel houden van klantinformatie. Handelaren in goud, andere edelmetalen en edelstenen kunnen ook eenmalige transacties doen met klanten. In dergelijke gevallen zal de klant niet veel informatie verstrekken, in tegenstelling tot

⁷¹ Douwe den Held, "Corruption, cocaine, and gold – the trials facing Suriname's new president," *InSight-criminaliteit*, 16 juli 2020, geraadpleegd op: <https://www.insightcrime.org/news/analysis/trials-suriname-new-president/>

⁷² Douwe de held, *Ibid.*

Uitgemijnd gebied waarbij er geen rehabilitatie heeft plaatsgevonden, omgeving natuureservaat Brownsberg/ Bron: MNH-Voorlichting.

een klant die regelmatig deel uitmaakt van een vaste zakelijke relatie. Risicobeoordelingen van klanten die af en toe zaken doen met handelaren in goud, andere edelmetalen en edelstenen zullen gericht zijn op het volgen/monitoren van deze transacties. Deze controles zijn verplicht, zodat ongebruikelijke transacties worden gemeld als er een vermoeden bestaat dat ze verband houden met ML/TF.

I. WAARSCHUWINGSSIGNALLEN MET BETREKKING TOT KLANTEN:

- Een klant die zich geen zorgen lijkt te maken over de prijs.
- Een klant die contant geld gebruikt om goud, andere edelmetalen en edelstenen te kopen, vooral in grote hoeveelheden.
- Een klant die een cheque of creditcard van een derde partij probeert te gebruiken.

Uitgemijnd gebied waarbij er geen rehabilitatie heeft plaatsgevonden, omgeving natuurreservaat Brownsberg/ Bron: MNH-Voorlichting.

- Een klant die willekeurig goederen koopt zonder rekening te houden met waarde, grootte of kleur.
- Een aankoop die de mogelijkheden van de klant lijkt te overschrijden op basis van hun opgegeven beroep.
- Een klant die terughoudend is om adequate identificatiegegevens te verstrekken bij het doen van een aankoop, of die een hoge mate van geheimhouding met betrekking tot de transactie wil handhaven, zoals het verzoek om geen normale zakelijke gegevens bij te houden.
- Een klant die onderhandelt over een aankoop tegen marktwaarde of boven de vraagprijs.
- Een cliënt die volgens de media betrokken is bij criminele organisaties.
- Een klant met ongebruikelijke zorgen over het beleid en de procedures van AML/CFT.

- Het door de klant opgegeven adres is onbekend, wordt als onjuist beschouwd of is gewoon een correspondentieadres.

Handelaren in goud, andere edelmetalen en edelstenen moeten naast klantrisico's, inclusief servicerisico's, ook risico's beoordelen om te bepalen of ze een hoog risico op ML/ FT vormen. Hieronder vindt u enkele voorbeelden van factoren die verband houden met services die als een hoog risico kunnen worden beschouwd.

II. WAARSCHUWINGSSIGNALLEN MET BETREKKING TOT GELEVERDE SERVICES/DIENSTEN:

- Een financieel stabiele klant die zonder aanwijsbare reden veel grotere hoeveelheden goud, andere edelmetalen en/of edelstenen koopt.
- Onjuiste informatie met betrekking tot de zuiverheid, het gewicht, de oorsprong en/of de waarde van goud, andere edelmetalen en/of edelstenen op douaneaangifteformulieren.
- Edelmetaal met fysische eigenschappen die niet in overeenstemming zijn met de industriënormen.
- Goudprijzen hoger dan op de lokale goudmarkt.
- Aankopen of verkopen ongebruikelijk voor de klant, onlogisch vanuit een zakelijk of economisch oogpunt, of niet in overeenstemming met de standaard industriepraktijken in de sector.

III. WAARSCHUWINGSSIGNALLEN MET BETREKKING TOT GEOGRAFISCH RISICO:

Ten slotte moeten handelaren in goud, andere edelmetalen en edelstenen bij het beoordelen van geografische risico's rekening houden met zakelijke relaties die in of vanuit Suriname worden uitgevoerd. Een waarschuwingssignaal voor geografische risico is een zakelijke relatie met een klant uit een rechtsgebied met een hoog ML/TF-risico of een land waar geen of onvoldoende AML/CFT-wetgeving van kracht is.

De hierboven genoemde activiteiten geven een beeld van de mogelijke waarschuwingssignalen die er zijn, hoewel mijnbouwactiviteiten die een of meer van dergelijke criteria vertonen, niet noodzakelijkerwijs clandestien zijn. Dat gezegd hebbende, in gevallen waarin meer dan één van deze criteria samen voorkomt, is de kans groter dat clandestiene activiteiten plaatsvinden. Met elk bijkomend criterium neemt de kans op clandestiene mijnbouw toe.

De problemen die hier aan de orde komen, zijn niet eenvoudig op te lossen. Toch zullen ze zowel op lokaal als op regionaal handhavingsniveau moeten worden behandeld (dat wil zeggen de hele regio waarin de Guyana's

voorkomen). Participatie van en samenwerking tussen douanebeambten, wetshandhavingsinstanties en het Ministerie van Justitie, zullen cruciaal zijn bij het aanpakken van clandestiene mijnbouw en het actualiseren van het wetgevingskader van Suriname. Een verbeterde methode voor gegevensverzameling en -onderhoud kan van cruciaal belang zijn voor het identificeren van gevallen van clandestiene mijnbouw.

CONCLUSIES

Vanwege de relatieve geografische isolatie, taalbarrières en etnische spanningen kent Suriname een lange geschiedenis van weinig ontwikkeling in de mijnbouwsector en is deze sector kleinschalig gebleven. Het is gebleken dat de overheid in de loop der jaren geen effectieve stappen heeft ondernomen om gegevens te verzamelen en te delen met andere, of om de meerlagige structuren aan te pakken die de keten vormen die illegaal goud levert en de lucratieve voordelen ervan. Hoewel de huidige regering beweert dat het brengen van orde in de chaos van het huidige systeem een hoge prioriteit geniet, kan echte hervorming een grote uitdaging zijn.

Suriname heeft een verouderd wettelijk kader dat de uitdagingen van de huidige geglobaliseerde goudmarkt niet kan aanpakken, en bestaande regelgeving wordt niet effectief gehandhaafd, vanwege capaciteits- en financieringsgerelateerde uitdagingen. Hoewel de vorige regering enkele pogingen heeft gedaan om clandestiene mijnbouw beter aan te pakken, door de instelling van een interinstitutionele goudcommissie, heeft het geen grote impact gehad. De huidige regering zet de werkzaamheden voort op dit belangrijke gebied, en is begonnen met het werken aan en het invoeren van wettelijke instrumenten om de verschillende problemen aan te pakken.

Het wettelijk kader van Suriname is misschien oud en moet worden geactualiseerd, maar vanwege de uitgestrekte grenzen van het land met andere landen en onvoldoende aanwezig logistiek, zijn wetshandhavingsinstanties niet in staat om de wetgeving volledig te handhaven. De enige manier waarop handhaving een succes kan zijn is als het wordt uitgevoerd door middel van gecoördineerd regionaal beleid in de Guyana's. Dit is waarschijnlijk het enig rationeel beleid om milieuschade te beperken en enkele van de grensoverschrijdende uitdagingen aan te pakken, waarmee de Guyana's worden geconfronteerd met betrekking tot clandestiene goudwinning.⁷³

In haar Meerjarig Nationaal Ontwikkelingsplan 2022-2026 heeft de huidige regering de volgende stappen aangewezen als haar belangrijkste beleidsmaatregelen:

- Het initiëren van een Public-Private Partnership (PPP) met een bedrijf om drones te leasen voor het houden van toezicht op criminele en illegale activiteiten. Op basis van Terms of Reference (ToR) zal een openbare aanbesteding worden uitgevoerd voor de kortetermijnleasing van bewakingsdrones als onderdeel van een langetermijnprogramma.⁷⁴

---

⁷³ Dezécache, C., et al., Ibid.

⁷⁴ Meerjarig Nationaal Ontwikkelingsplan 2022-2026 van de Republiek Suriname (20 december 2021) – – Thinking, Connecting, Doing – (pagina 47 A.6.5 Bewaking tegengaan Illegaliteit en Criminaliteit).

- Oprichting van een milieutoriteit die verantwoordelijk is voor de technische uitvoering van het milieubeleid, met alle instrumenten die nodig zijn voor corrigerende maatregelen en voor het geven van incentives.⁷⁵
- Invoering van een nieuwe mijnbouwwet die duidelijke regels stelt voor rehabilitatie, de informele goudsector en het uitgiftebeleid.⁷⁶
- Implementatie van goudwinning waarbij geen gebruik wordt gemaakt van giftige stoffen, met de nadruk op het elimineren van het gebruik van kwik bij goudwinning.⁷⁷
- Het opstellen van een rehabilitatieplan voor de reeds getroffen gebieden. Dit plan kan worden uitgevoerd met internationaal beschikbare fondsen.⁷⁸

---

75 Meerjarig Nationaal Ontwikkelingsplan 2022-2026 van de Republiek Suriname (20 december 2021) – – Thinking, Connecting, Doing - (pagina 55 A.6.7 Natuur en Milieu).

76 Meerjaren Nationaal Ontwikkelingsplan 2022-2026 van de Republiek Suriname (20 december 2021) – – Thinking, Connecting, Doing - (pagina 87 A6.14 Goud).

77 Meerjarig Nationaal Ontwikkelingsplan 2022-2026 van de Republiek Suriname (20 december 2021) – – Thinking, Connecting, Doing – pagina 87 A6.14 Goud).

78 Meerjarig Nationaal Ontwikkelingsplan 2022-2026 van de Republiek Suriname (20 december 2021) – – Thinking, Connecting, Doing – pagina 87 A6.14 Goud).

BRONVERMELDING

A.B.no. 223 Onderwerp: Voorwaarden voor het verlenen van een goudopkoop- en exportvergunning

“Amazon Gold Rush: Gold Mining in Suriname,” Amazon Team, 2015 – Wereldwijde goudmijnproductie, toegankelijk op: <https://www.amazonteam.org/maps/suriname-gold/>

Barbara Hendus, et. al., 2016. Opening the Black Box: Local Insights into the Formal and Informal Global Mercury Trade Revealed, geraadpleegd op: https://www.iucn.nl/app/uploads/2021/07/lr_mercury_brochure_digitaal_gebruik.pdf

Beleid, beleidsprioriteiten en programma’s van de Regering voor het Begrotingsjaar 2019, Regering van Suriname, 2019, geraadpleegd op: <http://www.planningofficesuriname.com/jaarplan-ontwikkelingsplan/jaarplan-2019/>

Besluit van de Raad over de Validatie van Suriname; Referentie besluit: 2021-23/BC-305, 31 maart 2021.

[Wijzigingen in de CFEM, de Braziliaanse mijnbouw royalty-industrie - Mijnbouw - Brazilië \(mondaq.com\)](#)

“Close to 60% of Guyana’s gold smuggled overseas”, Inews Guyana, 7 januari 2016, geraadpleegd op: <https://www.inewsguyana.com/close-to-60-of-guyanas-gold-smuggled-overseas-trotman/>

“Commissie Ordening Goudsector,” geraadpleegd op: <http://www.gov.sr/themas/veiligheid-en-orde/ordening-goudsector-ogs/>

Dezécache, C., Faure, E., Gond, V., Salles, J. M., Vieilledent, G., en Hérault, B. (2017). Gold-rush in a forested El Dorado: deforestation leakages and the need for regional cooperation. Environmental Research Letters, 12(3).

Douwe den Held, “ Corruption, cocaine, and gold – the trials facing Suriname’s new president “, InSight Crime, 16 juli 2020, geraadpleegd op: <https://www.insightcrime.org/news/analysis/trials-suriname-new-president/>

ED Legg, PE Ouboter en MAP Wright. Small-Scale Gold Mining Related Mercury Contamination in the Guianas: A Review, 2015, geraadpleegd op: https://wwflac.awsassets.panda.org/downloads/mercury_contamination_in_the_guianas_2015.pdf

“EITI Report of the Republic of Suriname: Report on the Extractive Industries Transparency Initiative for the fiscal year ending December 31, 2016”.

Farah interviews met leden van de goudsector, juli 2016; Farah interview met B. Ebus, 20 mei 2020.

“Golden Detour: the hidden face of the gold trade between the United Arab Emirates and Switzerland”, swissaid, 10 juli 2020, geraadpleegd op: https://swissaid.kinsta.cloud/wp-content/uploads/2020/07/SWISSAID-Goldstudie-EN_final-web.pdf

Hilson, G.M. (Red.). (2003). The Socio-Economic Impacts of Artisanal and Small-Scale Mining in Developing Countries (1st ed.). CRC Press. Chapter 36, Challenges to Sustainable Small-Scale Mine Development in Suriname, Marieke Heemskerk, and Rachael Van der Kooye, 2003, geraadpleegd op <https://doi.org/10.1201/9780203971284>

Hoogbergen, W., en Kruijt, D. (2004). Goud, “Garimpeiros” and Maroons: Brazilian Migrants and Ethnic Relationships in Post-War Suriname. Caribisch gebiedskunde, 3-44.

“IAMGOLD consolidating an emerging new gold district anchored by Rosebel,” IAMGOLD, 24 januari 2018, geraadpleegd op: <https://www.iamgold.com/English/investors/news-releases/news-releases-details/2018/IAMGOLD-Consolidating-an-Emerging-New-Gold-District-Anchored-by-Rosebel/default.aspx>

“IGF Mining Policy Framework Assessment: Suriname,” Intergovernmental Forum on Mining, Minerals, Metals and Sustainable Development,” mei 2017, geraadpleegd op: <https://www.iisd.org/system/files/publications/suriname-mining-policy-framework-assessment-en.pdf>

International Bank for Reconstruction and Development Project Appraisal Document, Republiek Suriname, The World Bank Group, 14 juni 2019.

Interviews door Guyanese gebaseerde onderzoeker met mijnwerkers en een wetshandhavingsambtenaar tussen februari en juni 2020.

John Johans, “Presentation of the Gold Commission (OGS),” opgericht op 21 oktober 2020 en verstrekt door de OGS aan de OAS.

John R. Matzko, “The Mining Industry in Suriname”, U.S. Geological Survey, oktober 2017, geraadpleegd op: <https://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/country/2014/myb3-2014-ns.pdf>

Kioe-A-Sen, N. M., van Bergen, M. J., Wong, T. E., en Kroonenberg, S. B. (2016). Goudafzettingen van Suriname: geologische context, productie en economische betekenis. Nederlands Tijdschrift voor Geowetenschappen, 95(4), 429-445.

Leontien Cremer, Judith Kolen en Marjo de Theije, “Small-Scale Gold Mining in the Amazon: The Cases of Bolivia, Brazil, Colombia, Peru, and Suriname”, Cuadernos del CEDLA, 2013, geraadpleegd op: 0098 http://www.cedla.uva.nl/50_publications/pdf/cuadernos/cuad26.pdf

Marieke Heemskerk en Rachael Van der Kooye, “Challenges to sustainable small-scale mine development in Suriname,” The Socioeconomic impacts of artisanal and small-scale mining the development countries, 2003, 661-678. Geraadpleegd op: https://www.researchgate.net/publication/237707335_Challenges_to_Sustainable_Small-Scale_Mine_Development_in_Suriname

[Montagne d’Or project in French Guiana: economic positioning and alternative techniques to the extraction of gold from ore by cyanidation | BRGM](#)

Meerjarig Nationaal Ontwikkelingsplan 2022-2026 van de Republiek Suriname (20 december 2021) – Denken, Verbinden, Doen. Pagina 47, 55, 87.

Nationale Risico Analyse 2019- medio 2020-Publieke versie, 68-69.

Ontwikkelingsbeleid, -prioriteiten en -projecten van de Regering voor het Begrotingsjaar 2020, Regering van Suriname, 2020, geraadpleegd op: <https://www.planningofficesuriname.com/jaarplan-ontwikkelingsplan/jaarplan-2020/>

Politieke Ecologie van Mercurius – Suriname SRJS een strategisch partnerschap tussen IUCN NL, WWF NL en het Ministerie van Buitenlandse Zaken, 2019.

Staatsbesluit van 31 December 2021, houdende nadere wijziging van het Besluit Royalty Klein mijnbouw ter zake van Goud en Exploitatie Bouwmaterialen (S.B. 1989 no. 40, zoals gewijzigd bij S.B. 2021 no.12), (S.B. 2021 no. 177).

Staatsbesluit van 28 oktober 2021 ter uitvoering van artikel 3 van het decreet mijnbouw ((S.B. 1986 no. 82, zoals gewijzigd bij S.B. 1997 no. 44 (Besluit inventarisatie kleinschalige goudsector)), (S.B. 2021 no. 151).

[The social and economic contribution of gold mining | World Gold Council](#)

VN Comtrade. [New York]: Verenigde Naties.

<https://www.worldbank.org/en/topic/indigenouspeoples>

<https://minorityrights.org/minorities/maroons/>

<https://nimos.org/en/portfolio/minamata-project/>

<https://news.mongabay.com/2015/10/gold-mining-explodes-in-suriname-puts-forests-and-people-at-risk/>

<https://www.iisd.org/system/files/publications/suriname-mining-policy-framework-assessment-en.pdf>

<https://oec.world/en/profile/bilateral-product/gold/reporter/sur>

<https://www.discover-suriname.com/trade>

<https://www.macrotrends.net/1333/historical-gold-prices-100-year-chart>

<https://oec.world/en/profile/bilateral-product/gold/reporter/sur>

<https://www.iamgold.com/English/operations/rosebel/default.aspx>

<https://www.bnamericas.com/en/news/iamgold-staatsolie-plan-suriname-gold-boost>

<https://www.staatsolie.com/nl/nieuws/staatsolie-en-iamgold-rosebel-gold-mines-n-v-tekenen-overeenkomst/>

<https://www.newmont.com/investors/news-release/news-details/2018/Newmont-Suriname-reaches-one-million-ounce-production-milestone/default.aspx>

Organization of American States

Department against Transnational Organized Crime (DTOC)

1889 F Street, N.W., Washington, D.C. 20006, USA

<http://www.oas.org/es/sms/ddot/>

ddot@oas.org

 @oea_ddot